

Milžiniška ataka ant Rabaul!

PRALAUŽĖ VOKIEČIŲ POZICIJAS

Penktoji armija įsteigė kelias pozicijas šiauriniam Voltorno upės krante

SAJUNGININKŲ ŠTABAS Aldžyre, spalio 14.—Smarčio naktinėje atakoje, penktosios armijos kareiviai perėjo per Voltorno upę, pralaužė nacių linijas, ir įsteigė kelias pozicijas šiauriniam Voltorno upės krante. Ta naujoji ofensyva pradėta antradienio naktį. Kareiviams padėjo smarkus artilerijos šaudymas, kuris suaižė nacių linijas, ir sąjungininkų lėktuvai, kurie be pasipriešinimo skraidė virš priešų pozicijų, tuo sulaukėdami tankus ir kanonus, kuriuos priešas norėjo naudoti kontratakoms.

Gen. Clark vadovaujama kariuomenė dėl didelio lietaus per kelias dienas stovėjo ant vietos. Vokiečiai vienu kart bandė išardyti sąjungininkų planus puldami Capua, šiauriniam krante.

Penktosios armijos daliniai persikėlė per Voltorno laivais ir vandeniniais sunkvežimiais ir greit įsteigė savo pozicijas, nežiūrint nacių šaudymo kulkosvaizdais, mortarais, šautuvais ir ar-

tilerija. Kareivius sekė tankai, kurie pervaziavo upę greit pastatytais tiltais. Žinios iš fronto sako sąjungininkų mechanizuotos jėgos greit varosi į visas puses ir grėsia vokiečiams abiejose pusėse izoliavimu.

Ten kovota per visą naktį ir visą vakar dieną. Vokiečiai skubiai siunčia rezervus iš šiaurės, norėdami atmušti sąjungininkų ataką.

Septynios nacių divizijos.

Naciai vartoja septynias divizijas skers Italijos atlaikyti sąjungininkus.

Sąjungininkai šiaurryčiuose pasistumėję pirmyn, ir po sunkių kovų užėmė Guardia, 14 mylių į šiaurvakarius nuo Benevento, 9 mylias į rytus nuo Voltorno.

Britų aštuntoji armija, dar toliau šiaurryčiuose, pasistumėję septynias mylias iš Ricca, arti linijos centro, ir užėmė Gildone miestą. Britai dabar randasi 6 mylias nuo svarbaus kryžkelių centro Campobasso, ir tuoj grės Vinchiaturu, dar svarbesniam susisiekimų centrui.

Badoglio sako italai pasiruošę kariauti

MARŠALO BADOGLIO ŠTABAS Italijoje, spalio 14.—Premjeras Badoglio sakė italų kariuomenė tuoj padės amerikiečiams ir britams išvaryti vokiečius iš Italijos. Jis sakė italų karinės jėgos laisvoj Italijoje yra gan skaitlingos ir tinkamiausios tokioms kovoms, kokios vyksta Italijoje. Badoglio tvirtino, kad jis turįs „daug“ kariuomenės po savo komanda, nors daug jos randasi ir vokiečių okupuotoj Italijoje. Maršalas tiki, kad jo pareiškimas patrauks ir pastaruosius į sąjungininkų pusę, ir padidins pasyvų priešinimąsi ir sabotazą centralinėje ir šiaurinėje Italijoje.

NUSKANDINTA DU AMERIKOS LAIVAI

WASHINGTON, spalio 14.—Laivynas šiandien pranešė, kad Viduržemio jūroje buvo nuskandinti Amerikos destroyeriai Buck ir Bristol, abu iš priežasties povandeninių sprogimų. Buck nuskendo spalio 9 prie Salerno, o Bristol nuskendo vakar. Laivynas nieko nesakė apie tų laivų igulų narių likimą.

Pašaukė Kesselring atgal į Berlyną

LONDONAS, spalio 14.—Stokholme gauti raportai iš Šveicarijos sako maršalas Albert Kesselring, vokiečių kariuomenės Italijoje viršininkas, buvęs pašauktas atgal Berlynan.

Areštavo 6 merginas už klastuotus čekius

CHICAGO, spalio 14.—Stanton ave. policija šiandien suareštavo šešias jaunas merginas ir vyruką, kuris jas mokino kaip iškeisti už atspausdintus negerus čekius. Anot policijos, tos panelės per praeitus šešis mėnesius iškeitusios negerų čekių už \$200,000 iki \$250,000.

Walter Pelka, 29 metų, buvo tas mokytojas. Jis turi savo spaustuve, kur jis atspausdindavo čekius panašius į tuos, kuriais Chicago karo dirbtuvės apmoka savo darbininkus, įteikdavo juos savo „studentams“ ir pamokydavo jas kaip juos krautuvėse, viešbučiuose, ir pinigų keitimo stotyse iškeisti.

Anot policijos, merginos vis darbuodavosi poromis, apsirėdydamos, kaip darbininkės.

MOTINA PAVADUOJ A KARŽYGI SŪNŲ

Admirolas R. E. Ingersoll, vyriausias Atlanto Laivyno komandierius, įteikia Kongreso garbės medalį Mrs. Powers, kurios sūnus leitenantas James Powers garbingai kariavo prieš japonus Coral Sea ir savo lėktuvu 1942 m. gegužės mėn. nuskandino japonų keturis karo laivus ir laivą, kuriuo vežami lėktuvai. Mrs. Powers priima medalį už heroiskai žuvusį sūnų. Šalia jos stovi duktė ir sūnus jūrininkas. Powers šeima yra katališkiška.

Rusai atsiėmė Zaporohoze miestą Naciai nori išgelbėti kareivius Kieve

LONDONAS, spalio 14.—Maskvos radio pranešimu, Premjeras Stalin specialiam dienos įsakyme pranešė, kad rusų kariuomenės užėmė Zaporozhe.

MASKVA, spalio 14.—Rusų kariuomenės dabar randasi pakraščiuose ar net pačiuose miestuose keturiose vietose — Kieve, Gomele, Zaporozhe ir Melitopoly. Perėjė per žemutinę Dniepro upę, rusai pralaužė vokiečių Molochna upės liniją ir įsibrovė į Melitopolio miestą.

Dniepro vidury, rusai randasi tik dvi mylias nuo Kievo ir skuba, kad tą miestą užimti pirm negu naciai jį visiškai sunaikins.

Šiauriniam fronto gale, Gomelis jau virto karo lauku.

Pietuose, rusai kovoja suspausti vokiečių septynioliktą armija Krimioje. Raportai iš fronto nemini jokio pasitraukimo. Vokiečiai turi vieną geležinkelį išėjimui iš Krimijos.

Rusų komunikatas sakė rusų atakos buvo atremtos penkiuose sektoriuose.

LONDONAS, spalio 14.—Pranešimas iš Maskvos sako vokiečių aukštoji komanda skubiai siunčia naujus rezervus Kievan, bandydami atlaikyti rusų ofensyvą prieš tą centrą, kol jie galės evakuoti nacius kareivius ir savo reikmenis.

ORAS

Ryte šalna. Giedra.

BOMBAVO GOZZO SALĄ

KAIRO, spalio 14.—Sąjungininkų lėktuvai iš viduryčių atakavo Gavdos (Gozzo) salą, 22 mylias į pietus nuo Kretos, kur bombavo kareivines prie Ambelo. Antradienio naktį keturmotoriniai bombardieriai ir vėl atakavo Maritza aerodromą, Rhodes saloje.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

IŠ Š. AFRIKOS — Amerikiečiai lakūnai bombavo nacių pozicijas Tirane, Albanijos sostinėje.

IŠ LONDONO — Amerikos bombardieriai dienos metu atakavo centralinę Vokietiją. Schweinfurte apgriauta didelė karo dirbtuvė.

IŠ BOSTONO — American Federation of Labor seimas perrinko William Green pirmininko vietai. Tai dvidešimtas kartas, kad jis išrenkamas tai vietai.

IŠ ALDŽYRO — Prancūzų spauda sako nežiūrint sąjungininkų atsinešimo į Italiją, kaip karo talkininkę, Prancūzija atsimeina Italijos judošišką žygį 1940 metais ir neskaito Italiją savo drauge.

IŠ ITALIJOS — Sąjungininkų karo laivai bombarduoja vokiečių pozicijas Voltorno šiauriniam krante.

IŠ JUGOSLAVIJOS — Naciai įsteigė naują štabą Belgrade. Patriotai atmušė nacių ataką Tulca mieste.

Arkivyskupas smerkia "pasaulinę valdžią"

CHICAGO, spalio 14.—Kalbėdamas šv. Vardo Draugijos kalbėtojų biuro vakarieneje vakar, Arkivyskupas Samuel A. Stritch pareiškė, kad „pasaulinė valdžia nėra Dievo planuose. Tokia pasaulinė valdžia negerbtų kiekvienos tautos suverenines teises. Išrišimas pasaulio taikos problemos, tačiau, reikalauja, kad kiekviena tauta pripažintų kitų tautų teises ir suverenumą.“

Arkivyskupas smerkė planą pavesti visas pasaulio tautas po kontrole keturių didžiųjų sąjungininkų sudarytos tarybos, kuomet karas bus laimėtas.

MANOMA UŽGIRS TAIKOS PLANĄ

WASHINGTON, spalio 14.—Senatorius Tom Connally šiandien pateikė Senatui kompromiso rezoliuciją, po karinės taikos reikalu, ir spėjo, kad Senatas ją užgirs. Tuo būdu Fulbright bylius, kurį atstovų rūmai priėmė, ignoruotas.

Connally manymu, naujoji rezoliucija pareiškia Amerikos žmonių nuomonę.

UŽDARĖ 17 KASYKLŲ

BIRMINGHAM, Ala., spalio 14.—Bent 17 Alabamos anglies kasyklų, kuriose dirba apie 6,500 vyrų, buvo šiandien uždarytos. Unijos ir kasyklų savininkų žmonės abu sakė angliakasiai sustoję dirbė dėlto, kad valdžia paleido tas kasyklas atgal jų savininkams.

NETIKĖTAI UŽKLUPO JAPONUS TEN

Sunaikino 177 japonų lėktuvus, 123 laivus

SAJUNGININKŲ ŠTABAS pietvakarių Pacifike, spalio 14.—Naudodamas kiekvieną karinį lėktuvą po jo komanda, Gen. Douglas MacArthur antradienį užkluo japonus jų didžiulėje Rabaul bazėje, ir apdaužė juos su 350 tonų bombų. Pranešimas sakė sunaikinimas 177 japonų lėktuvų ir 123 jų laivų toje didžiulėje bazėje Naujos Britanijos saloje atidaro kelią atakoms ant visų japonų apsigynimo pozicijų pietvakariam Pacifike. Atakos metu taipgi sunaikinta gazolino, aliejaus, ir amunicijos kroviniai, priešlėktuvinių patrankų pozicijos, pastatai, ir uosto įrengimai. Sąjungininkai prarado tik penkis lėktuvus.

MacArthur komunikatas pavadino ataką prieš „milžinišką pralaimėjimą“, ir sakė mums dabar duota pirmenybė ore virš Solomonų jūros, ir tuo grėsama visam priešų linijai ratui.

Pilnai nusisekė.

MacArthur pareiškė karo korespondentams pirm negu lėktuvai išskrido, „jeigu man pasiseks, tai bus pabaiga japonų Rabaul bazei.“

Išklausinęs suvirš 1,000 atakoj dalyvavusių lakūnų sužinota jog ataka pilnai nusisekė. Už stebėtina mažą kainą sunaikinta 60% japonų orinių jėgų Rabaulė.

MacArthur pareiškė karo korespondentams pirm negu lėktuvai išskrido, „jeigu man pasiseks, tai bus pabaiga japonų Rabaul bazei.“ Išklausinęs suvirš 1,000 atakoj dalyvavusių lakūnų sužinota jog ataka pilnai nusisekė. Už stebėtina mažą kainą sunaikinta 60% japonų orinių jėgų Rabaulė.

MacArthur pareiškė karo korespondentams pirm negu lėktuvai išskrido, „jeigu man pasiseks, tai bus pabaiga japonų Rabaul bazei.“ Išklausinęs suvirš 1,000 atakoj dalyvavusių lakūnų sužinota jog ataka pilnai nusisekė. Už stebėtina mažą kainą sunaikinta 60% japonų orinių jėgų Rabaulė.

Japonai puolė Attu

WASHINGTON, spalio 14.—Laivyno pranešimu, 10 japonų bombardierių vakar atakavo amerikiečių pozicijas prie Massacre įlankos, Attu saloj. Tai pirmas japonų žygis šiauriniam Pacifike nuo liepos mėnesio, kuomet amerikiečiai atsiėmė Attu.

Japonai nepadarė nuostolių. Nepažeistas nė vienas priešų lėktuvas, nė vienas Amerikos lėktuvų, kurie pakilo japonams priešintis.

Japonai daro Hirohito pasaulio imperatorium

NEW YORKAS, spalio 14.—Japonijos imperatorius Hirohito šiandien gavo paaugstinimą. OWI gautas Tokyo radio pranešimas sakė „jeigu pasaulio žmonės pilnai supranta imperatorių būdus, tai neturėtų būti jokių kliūčių pavadinimui mūsų imperatoriaus pasaulio valdytoju.“

Sudegė Norvegijos nacių vado palocius

STOKHOLMAS, spalio 14.—Skaugum palocius, arti Oslo, kur šiomis dienomis gyveno Josef Terboven, vokiečių komisaras Norvegijai, buvo gaisro sunaikintas. Manoma jį padegė norvegai patriotai.

Skaugume pirmiau gyveno princas Olaf, kuris dabar gyvena Londone.

130 Amerikos lėktuvų puolė Kahili aerodromą

AMERIKOS ŠTABAS pietų Pacifike, spalio 14.—Daugiau negu 130 Amerikos lėktuvų smarkiai puolė Kahili aerodromą Bougainville saloje. Tai yra paskutinė didelė japonų lėktuvų bazė šiauriniuose Solomonuose.

Amerikiečiai nušovė 15 japonų lėktuvų iš 23, kurie pakilo jiems priešintis, ir dar vieną nušovė jam bekytant nuo Kara aerodromo. Du Amerikos bombardieriai dingo. Bombos numesta ant kanuolių pozicijų kalnuose aplink aerodromą, reikmenų krovinių, pastatų, ir gazolino tankų.

NUVIRTO TRAUKINYS, 20 SUŽEISTA

MILES CITY, Mon., spalio 14.—Priešakinė 11 vagonų dalis Olympian traukinio, kuris važiuo iš vakarų į Chicago, šiandien nuvirtė nuo rėlių prie Paragon miesto. Dvidešimts asmenų buvo sužeista.

1944 metai bus 'sausii'

WASHINGTON, spalio 14.—Dr. W. G. Whitman, WPA chemijos divizijos narys, pareiškė, kad kiek dabar numatoma, 1944 metais nebus leista daryti alkoholio gėralams.

MŪSŲ GYVENIMAS IR DARBAI

Mirga-marga iš Rockford, Ill.

Bazaras dar neužsibaigė. Kun. K. Juozaitis, pasitaręs su trustais J. Milašiu ir V. Karveliu, bazarą prailgino dar dviem dienom: spalio 16 ir 17. Mat, norima pasiekti keturių tūkstančių dolerių sumą.

Sveikiname naujus piliečius: Marijoną Emenienę, Moterų Sąjungos pirmą, Petronėlę Kasputienę, rašt., Mortą Budvidienę, Kaziūnę Labunskienę. Paštaroji liko piliete prieš savo brangaus sūnaus vestuves. Vyras sako: "Dabar šoksime 'Silver tap'".

Biznierių Adolfas Puidokas džiaugias "Draugu." Sako, geriausias laikraštis, daug deda įvairių žinių. Puidokas pataria ir savo kostumeriams užsisakyti "Draugą." Sako, nesigailėsitė.

W. Gernis išėjo iš "Ringo Biro" biznio, kurį jis vedė per 15 metų. Dabar turės tik anglų sandėlių. Jis parapijos bazarui aukojo vieną pusbačkį alaus.

Korespondentas

ga". Džiaugias kurtė taimė-jo farmerių Balėyčio ir Skemos dovanas.

Rockfordo lietuviai dabar džiaugias turėdami nuosavą gražią salę, kur žmonės susirenka kas nedėlią popiet laiką praleisti. Povilas Petrenas aną syk parodė dūmkų karalių. Mat, iki šiol dūmkai to nežinojo.

Sveikiname naujus piliečius: Marijoną Emenienę, Moterų Sąjungos pirmą, Petronėlę Kasputienę, rašt., Mortą Budvidienę, Kaziūnę Labunskienę. Paštaroji liko piliete prieš savo brangaus sūnaus vestuves. Vyras sako: "Dabar šoksime 'Silver tap'".

Biznierių Adolfas Puidokas džiaugias "Draugu." Sako, geriausias laikraštis, daug deda įvairių žinių. Puidokas pataria ir savo kostumeriams užsisakyti "Draugą." Sako, nesigailėsitė.

W. Gernis išėjo iš "Ringo Biro" biznio, kurį jis vedė per 15 metų. Dabar turės tik anglų sandėlių. Jis parapijos bazarui aukojo vieną pusbačkį alaus.

Korespondentas

INDIANA HARBOR ŽINIOS

Atlaiduose dalyvavo: kun. M. Urbonavičius, MIC.; kun. J. Paškauskas; kun. M. Švarlis ir "Draugo" specialus keliaujantis agentas A. Dau girdas.

Moterų Rožancavos draugija šio sekmadienio vakarą rengia kauliukais žaidimą.

A. Brazėnienė, 5233 Indianapolis Blvd., susižeidė Inland Steel dirbtuvėje. Nuvežta į Šv. Katarinos ligoninę.

A. Dėdinienė, 4804 Northcote Ave., nesveikauja. Gydos namie.

Šv. Vardo draugijos narių vajuos vedamas V. Petrauskas, E. Plasketto, Pr. Mikalauskas ir P. Gudo. Jie lankosi po namus ragindami vyrus-vaikus įsirašyti šv. Vardo dr-jon.

Merginų-Moterų Sodalicijon įsirašė naujos narės: J.

Merkelienė, Jr., W. Yurasz ir J. White, jos sesuo. Pereitą trečiadienio vakarą sodalietės laikė susirinkimą, po kurio buvo užkandis pagerbimui S. Kasparaitės.

Amerikos vėliavos iškėlimo ceremonijos įvyko pereitą sekmadienį prie J. Jocių namo. Vėliavai stiebą pastatė J. Jocis. Jų sūnus kariuomenėje yra pirmu leitenantu.

Motinių klūbo bazarėlis pereitą sekmadienio vakarą sutraukė daug žmonių ir smagiai juos palinksmino. Pelnas skiriamas vaikų darželiui parapijiniėje mokykloje. Motiejus

Proves Wonderful For Itching Skin

To soothe itching, burning skin, apply medicated liquid ZEMO—a Doctor's formula backed by 30 years continuous success! For ringworm symptoms, eczema, athlete's foot or blisters due to external cause, apply ZEMO freely. Soon the discomfort should disappear. Over 25,000,000 packages sold. One trial convinces. Only 35¢. Also 60¢ and \$1.00.

ZEMO

Skolinam Pinigus Morgičiams

GRETTAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS KREIPKITES PRIE MŪSŲ

TAUPYKITE dėl 1943 SUPREME SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

PETRAS P. KEZON Sekretorius ir Išdinininkas

DABARTINĖ DIVIDENTŲ RATA **4%**

1751 W. 47th Street

Naciai Lietuvos mokytojus vežiojo po Vokietiją

(LKFSB) Okupantų noru buvo padaryta lietuvių mokytojų iškyla į Reichą. Išvyko geg. 28 d. ir sugrįžo birželio 18 d. Jie aplankė Vokietijoje naujausias mokyklas ir prisizūrėjo jų darbui. Už iškylos suruošimą "reikėjo", kad kas nors vokiečiams padėkotų. Tai atlikęs Vilniaus mokytojas Pempė laikraštįje "Kaunaer Zeitung" liepos 2 d., pabrėždamas, kad Lietuvos "mokytojai stengiasi įgyvendinti pas save Reicho padarytą pažangą mokymo srityje."

Wisconsin, New York, Minnesota, Iowa ir Texas valstybės yra vadinamos "pieno valstybėmis." Tose valstybėse labiausiai yra išvystyta pienininkystė.

Rumnicu-Valcez apylinkėje, Rumunijoje, randasi garsiausi visam pasauly sveikatos šaltiniai. Plūstantis vanduo turi didelį nuosmigtį jodinos ir sulfuro.

J. P. VARKALA VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS

4148 Archer Ave. Tel. Virginia 2114

Perkėlė savo Raštinę į BRIGHTON PARKĄ

Su Income taksais ir kitais reikalais kreipkitės viršminėtu antrašu.

Didžiausia Lietuvių Jewelry Krautuvė

Parpuodame laikrodžius, laikrodėlius, Auksinius ir Deimantinius Žiedus, Rašomas Plunksnas ir kitus visokius auksinius daiktus už PRIENAMIA USIAS KAINAS.

Turime didelį pasirinkimą Muzikalių Instrumentų, Muzikališkų Knygų, Stygų, Rekordu ir kitų visokių muzikalių daiktų.

Faisom laikrodžius, laikrodėlius, Žiedus, Rašomas Plunksnas ir Muzikalius Instrumentus.

JOHN A. KASS JEWELRY — WATCHMAKER — MUSIC

4216 ARCHER AVENUE Phone: LAFAYETTE 8617

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Offisas ir Akinių Dirbtuvė

3401 SO. HALSTED ST. Kampas 34th Street

Valandos nuo 10 iki 4; nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal sutartį.

EXTRA! EXTRA!

Permaitytas vardas ir adresas

Lietuviškas Žydukas

REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

N. KANTER, sav.

MONARCH LIQUOR 3529 So Halsted St. Phone YARDS 6054

Apskaitoma, jog reikalinga 73,000 akrų žemės, kad jos produktais išmaitintus darbininkus, kurie pastato vieną karo laivą — šarvuotį

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Res. 6958 So. Talman Ave. Res. Tel. GROvehill 0617 Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

OFISO VALANDOS

Valandos: 2-4 ir 7-9 vakare

Trečiadienį ir Nedėliomis susitarus 2423 West Marquette Road

SKELBKITES "DRAUGE"

Būkit Malonūs SAVO AKIMS!

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokitės, jei leidami išgaminti, jei modernizacijos metoda, kuria rogejimo mokslas gali suteikti.

25 METAI PATYRIMO optikimo amžių, kurie padidina visų akių patogumą.

Dr. John J. Smetana
Dr. J. J. Smetana, Jr.

OPTOMETRISTAI

1801 So. Ashland Avenue

Kampas 18-ton

telefonas: LAFAYETTE 0654, Chicago

OFISO VALANDOS:

Kasdien 9:30 a. m. iki 5:30 p. m. Trečiadienį ir Šeštadienį 9:30 a. m. iki 1:30 p. m.

IŠ GARY, IND. LIETUVIŲ GYVENIMO

Parapijos vakarienė

Spalio 10 d. šv. Kazimiero parapija turėjo surengus metinę vakarienę. Žmonių atsilankė pilna svetainė.

Po vakarienės Kazimieras Aukškalnis parodė judamus paveikslus.

Vakarienė pelno davė parapijai virš \$300.00. Vakarienės pasisekimui ir stalo reikalais daug pasidarbavo pats kleb. kun. J. Martis.

Mūsų mokykla

Šiais metais mūsų mokykla padidėjo vienu kambariu, dėlto reikėjo gauti daugiau

ir viena mokytoja — seselė Kazimierietė.

Iki šiol pas mus mokytojavo 4 seselės, dabar yra 5 seselės. Vaikučių mokykloje yra virš 120 ir dar ne visi priimti, kurie kreipės, nes visos vietos užpildytos.

Parvyko svečias karys aplankyti savo žmoną ir tėvus Pranas Pranaitis. Praeitą sekmadienį mūsų bažnyčioje per šv. Mišias jis giedojo solo "Tėve mūsų". Pranaitis ir jo žmona buvo mūsų choro ilgamečiai pasižymėję choristai.

KLAUSYKITE—

VELIAUSIŲ ZINIŲ - PRANESIMŲ - MUZIKOS - DAINŲ

Per Mėgiamiausią Šeiminių RYTINĘ RADIO PROGRAMĄ

SOPHIE BARCUS

Iš Radio Stoties

W. G. E. S. — 1390 Kilocycles

KAS RYTA:—Nuo 8:45 iki 9:15, išskiriant **Sekmad.**

Taipgi Pasiklausykite Populiaraus VAKARUSKININKŲ PROGRAMO, VAIDINANT "TACKŪNŲ" ŠEIMĄ ir Jų Kaimynus

Kas PIRMADIENIO VAKARĄ Nuo 7 iki 8 val. vak.

Gražiausias Pasirinkimas Jaunavedėms!

Suknelių Prieinamomis Kainomis!

SUKNELIŲ, SERMEGŲ, PILNAS PASIRINKIMAS SIŪTŲ IR KAILIŲ.

Jaunavedžiams Šyrai ir Suknelės— mūsų Specialybė.

Labai geros rėbės moterų kailiniai, kailiškata papuoštą arba cloth kotal pasiduooda nužemintomis kainomis.

ATEIKITE IR PATYS PAMATYKITE SIANDIEN!

PEOPLES CLOAK and BRIDAL SHOP

1711 W. 47th Street Tel. Yards 2588

Mrs. K. P. Dziubak ir Duktė, savininkės

WHOLESALE FURNITURE BROKER

Everything in the line of Furniture

ALEX ALESAUSKAS and SONS

Factory Representative.

SHOWROOMS IN MERCHANDISE MART

For appointment call — REPUBLIC 0651.

PASKOLOS DAROMOS ANT PIRMŲ MORGICIŲ!

STATYRAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI

ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų!

PANAUDOKITE PROGĄ DABARTINEMS ŽEMOMS NUOSIMCIO RATOMS.

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jūsų indėlai rūpestingai globjami ir ligi \$5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3%. Jūsų pinigai greitai išmokami ant pareikalavimo.

VENIAUSIA IR SYMIAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA — 46 Metal Sekmingo Patarnavimo!

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozaris, Sec'y. 3236 SO. HALSTED ST.

MARGUTIS

VIENINTELIS AMERIKOS LIETUVIŲ KASDIENINIS RADIO LAIKRAŠTIS, ĮSTEIGTAS BAL. 11, 1933 M.

WHFC - 1450 kilos.

SEKMADIENIAIS — nuo 1 iki 2 val. popiet.

KITOMIS DIENOMIS — nuo 9:30 val. vakare.

EXTRA PROGRAMAS Penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v.

MARGUČIO adresas:

6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.

Telefonas — GROvehill 2242

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

DR. STRIKOL'IS PHYSICIAN AND SURGEON

4645 So. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį.

Office tel. YARds 4787

Namu tel. REOSpect 1930

Tel. YARds 2946

DR. C. VEZELIS DANTISTAS

4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

val.: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Serejoj pagal sutartį.

Ofiso tel. VIRginia 0036

Residencijos tel.: BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val.: 1-3 ir 6-8:30 P. M. Trečiadieniais pagal sutartį

Tel. YARds 5921

Res.: KENwood 5107.

DR. A. J. BERTASH GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso val.: nuo 1-3; nuo 6:30-8:30

756 West 35th Street

Tel. CANal 6122

DR. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 W. Cermak Road

Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v. Sekmad., Trečiadienį ir Šeštadienio vakarais ofisas uždarytas

REZIDENCIA

3241 West 66th Place

Tel. REPublic 7888

Tel. CANal 0257

Res. tel.: PROspect 6664

DR. P. Z. ZALATORIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 So. Halsted Street

Residencija: 6600 So. Artesian Ave

VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 p.p. 6 iki 9 val. vakara.

Tel. YARds 3146

DR. V. A. ŠIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKO

744 West 55th Street

Valandos: 11-12; 2-4; ir 6:30-8:30

Pirmadieniais — 2-4 ir 6:30-8:30

Sventadieniais — 11-12.

Skaniausia duona yra toji, kurią uždribsime savo rankomis.

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. P. ATKOČIŪNAS DANTISTAS

1446 So. 49th Court, Cicero

Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais

Valandos: 10-12 ryto, 2-6, 7-9 P. M.

3147 S. Halsted St., Chicago

Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais

Valandos: 3 - 8 popiet.

Telefonai:

Ofiso — HEMlock 5849

Rezid. — HEMlock 2324

DR. PETER I. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6757 So. Western Ave.

OFISO VALANDOS:

Popiet nuo 1 iki 3 val.; vak. 7-9; Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

Ofiso Tel. VIRginia 1886

DR. AL. RAČKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4204 Archer Avenue

LIGONIUS PRIIMA:

Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiadienį ir Sekm. tik susitarus.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue

Ofiso Tel. LAFayette 3210

Res. Tel. LAFayette 0094

Jeigu Neatliepama — Sautke KEDzie 2868

VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. diena

DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4729 So. Ashland Ave. (2-tros lubos)

Ofiso telefonas: YARds 0554

Jei neatliepama Sautke

Res. tel.: MIDway 2880

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. diena

DR. AL. RAČKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4204 Archer Avenue

LIGONIUS PRIIMA:

Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiadienį ir Sekm. tik susitarus.

Išmintis yra širdyje to, kuris turi supratimą.

Vaikas ima ir žvakės liepsną, kad graži.

WANT ADS

"DRAUGAS" DARBU SKYRIUS

"DRAUGAS" HELP WANTED ADVERTISING DEPARTMENT
127 No. Dearborn Street
Tel. RANdolph 9488-9489

HELP WANTED — VYRAI

FREIGHT HANDLERS

LABAI SVARBUS DARBAI

Mokame aukščiausia visame mieste mokestį. Mokame laiką ir pusę po 8 ir po 40 valandų darbo.

NUOLATINIAM DARBUI

Atsišaukit asmeniškai į

NATIONAL CARLOADING CORPORATION

Door No. 5. House No. 3.
13th & Clark Sts.

VAIKINU ir VYRŲ

17 IKI 65
Corrugated ir mediniu bakšu dirbtuvėje. Patyrimo nereikia. Laikas ir pusę už viršlaikį.

MAXWELL BROS.

22nd ir Morgan

AUTOMOBILIŲ TEPEJO

Pastovus darbas, gera mokestis. Atsišaukite tuojau.

DIAMOND T BRANCH

320 S. Sangamon

REIKIA

Pullers, Wringermen ir Packers. Aukščiausia unijos mokestis ir bonai.

CASCADE LAUNDRY

7930 S. Racine

REIKIA

WAREHOUSE VYRŲ. Gera mokestis, ketvirtinai bonai, 2 savaitių atostogos, apdrauda ir kiti patogumai. Labai gera vieta dirbti. Šaukit Monroe 6126 ir prašykite kalbėti su Mr. Nelson.

MINNESOTA MINING & MFG. CO.

1500 S. Western Ave.

VYRŲ SU AR BE PATYRIMO

NUOLATINIAI DARBAI GERA MOKESTIS MENESINIAI BONAI

SHOTWELL CANDY CO.

3501 Potomac

VYRŲ

Dirbtuvės darbams. Pressmen Pagelbininkų. Paper Handlers. ir tt. Patyrimo nereikia, gera valandinė rata, laikas ir pusę už viršlaikį. Kreipkitės prie Mr. Kessler.

TRANSO ENVELOPE CO.

3542 N. Kimball Ave.

PIRKITE KARO BONUS!

HELP WANTED — VYRAI

DALINIO LAIKO DARBAI

Ar galite dirbti 4 ar 5 val. į diena tarp 7 ryto ir 3 pp. nuo pirmad. perdėm penktad.? Lengvi darbai 55c į valandą.

Guzik Press, 412 S. Peoria, Hay 1288

DARBININKŲ ir PAGELBININKŲ reikia pagelbėti su remontavimu ir pertvarkymu stoko: porterio darbai.

W. T. GRANT & CO.
828 W. 63rd St.

MEKANIKU IR PAGELBININKŲ

Pastovūs darbai, gera mokestis. Viršlaikio jei norite. Ateikite su įrankiais pristengę stoti į darbą.

DIAMOND T BRANCH

320 S. Sangamon

DISIŲ PLOVEJŲ

Gera mokestis ir valgis.

EITEL RESTAURANT

14 W. Randolph

WAREHOUSE DARBININKŲ

SVARBIOJE PRAMONĖJE

Gerai Darbai Dabar ir Talkos Laikais

GERA MOKESTIS — BONAI

Dvieju savaitių apmokamos atostogos ir kiti patogumai. Viršlaikis reguliariai mokant laiką ir pusę.

MATYKIT MR. NELSON

MINNESOTA MINING & MFG. CO.

1500 S. Western Ave.
Tel. Monroe 6126

DALINIO LAIKO DARBAI

25 Merginų ar Moterų. Lengvi darbai spaustuviėje. Patyrimo nereikia. 55c į val. Valandos: 9 ryto iki 3:30 pp. ar 10 ryto iki 4:30 pp. nuo pirmad. perdėm penktad.

Guzik Press, 412 S. Peoria, Hay 1288

REIKIA

Stockroom ir Receiving Vyrų. Pastovūs darbai, gera mokestis.

S. S. KRESGE CO.

6300 S. Halsted

PORTERIO

Reikia tuojau. Atsišaukite į

160 E. ILLINOIS ST., 3rd FLOOR

REIKIA VYRŲ

Reikia prie darbu lankstyti popierinius bakus. Reguliaris algos pakėlimas. Diena ir naktį shiftai. Atsišaukite asmeniškai nuo 8:30 ryto iki 5 popiet.

CHICAGO CARTON CO.

4200 S. Pulaski Rd.
ar į Employment Ofisą nuo 9 ryto iki 12 popiet.

3959 W. Ogden — Room 302

DIRBTUVĖS VYRŲ (2)

Svarbioj pramonėj. 48 val. savaitė. Atsišaukit ar pašaukit Spalių 18 dieną.

THE PURE OIL CO.

4800 S. Harlem Ave.
Mr. Hill Berwyn 7700

HELP WANTED — VYRAI

BAR PORTERIO
Reikia. Pastovus darbas. Gera mokestis.
EITEL RESTAURANT
14 W. Randolph St.

REIKIA VYRŲ

100% KARO DARBAMS

PAPRASTŲ DARBININKŲ

Dirbti Lanke

TROKERIŲ

ORDERIŲ PILDYTOJŲ

Core Rūme, Foundrėje
Forge ir Mašinšapėje

PATYRIMO NEREIKIA

CRANE CO.

Employment Dept.
4000 S. KEDZIE AVE.

VYRŲ

PATYRIMO NEREIKIA
Abelnams darbams mūsų warehouse ir dirbtuvėje; aukščiausia mokestis. Matykite Mr. Kelleher.

BODIE HOOVER

PETROLEUM CO.
3900 W. 38th St.

Darbininkų

SHIPPING ROOM HELPERS

PATTERN STORAGE VYRŲ

CRANE VYRŲ

Svarbioje pramonėje karo ir taikos laikuose.
PASTOVUS DARBAI
Puiki mokestis.
Pilno ar dalinio laiko.

ELECTROCAST

STEEL FOUNDRY CO.

4701 W. 15th Pl. — Cicero

HELP WANTED — MOTERYS

DRAPERY MAKERS

Rankomis power mašinu darbininkų prie puikių apdangalų. Jeigu esate nepatenkinti su dabartiniu darbu ir norite pastovaus darbo "up to date" dirbtuvėje su geresniu mokėsiu atsišaukite į

SMITH & HERMAN

734 E. 79th St.

DIRBTUVĖS DARBAI

PILNO AR DALINIO LAIKO

Maisto gamybos dirbtuvėje. Patyrimo nereikia. Apmokamos atostogos ir legaliniai šventadieniai. Laikas ir pusę už viršlaikį. Arti north side.

ŠAUKIT SUPERIOR 0399

Tarp 8:30 ryto ir 5 pp.

MERGINŲ — MOTERŲ

17 IKI 45

Corrugated ir mediniu bakšu dirbtuvėje. Patyrimo nereikia. 55c į val. Laikas ir pusę už viršlaikį.

MAXWELL BROS.

22nd ir Morgan

REIKIA MOTERŲ

Reikia prie darbu lankstyti popierinius bakus. Reguliaris algos pakėlimas. Diena ir naktį shiftai. Atsišaukite asmeniškai nuo 8:30 ryto iki 5 popiet.

CHICAGO CARTON CO.

4200 S. Pulaski Rd.
ar į Employment Ofisą nuo 9 ryto iki 12 popiet.

3959 W. Ogden — Room 302

SLIP COVER KIRPĖJA

Patyrusį prie aukštos rūšies darbų. Vienatinėje south side dirbtuvėje.

ŠAUKIT CEDARCREST 5217

FILE KLERKŲ

MERGINŲ ar MOTERŲ

Pilno ar Dalinio Laiko Rytmečiais ar Popiet.
Patogios valandos Aukštesnių Mokyklų studentams.
5 dienos į savaitę.

GREAT AMERICAN

INSURANCE CO.

310 S. Michigan Ave.

VIRĖJO PAGELBININKAS

Pageidaujamas su patyrimu. Valandos nuo 11:30 ryto iki 8 vak. Sekmadieniais dirbti nereikia. Valgis ir uniformos duodama.

HARDING'S, 68 W. MADISON

PLATINKITE "DRAUGĄ"

VYRAI IR MOTERYS

VYRŲ IR MOTERŲ prie darbu viduj. Gera mokestis ir malonios darbo sąlygos.

DIXIE HIGHGRADE LAUNDRY

7247 S. Racine Ave.

VYRŲ

Vilnonių ir Trimming Stock Kleknu. mokanti skaityti ir rašyti angliskai.

PORTERIO

Lengviems naminiams darbams. Valandomis tarp 4 popiet ir 12 vidurnaktį.

MOTERŲ

INSPEKTORIŲ — SIUVIMO MAŠINŲ OPERATORIŲ — RANKOMIS SIUVIŲ — UTILITY FLOOR DARBININKŲ ir EXPEDITORS.

PATYRIMO NEREIKIA MES IŠMOKINSIM

Laikas ir Pusę Virš 40 Valandų

Klauskite
BOLAS W. PALUTSIS

M. Born & Co.

Vyrų drabužių išdirbėjai gamintojai Militarinų uniformų ir civiliams siūtų ir overkoto.

1060 W. ADAMS ST.

PARDAVIMUI

IŠSISMAINO 7 kambarių rezidencija, kampinė. Parduosiu už \$6,500 ar mažiau ant loto, bučernės ar automobilio. Proga įsigyti gerą namą Brighton Parke. Kreipkitės prie

F. G. LUCAS & CO.
4108 ARCHER AVE.

Jūros reikšmė Lietuvai

1. KETURIOS DIDŽIOSIOS KLAIDOS

Kas gyveno rytiniuose Baltijos pajūriuose akmens gadyneje — joks archeologas dar negali pasakyti: stora laikų migla dengia šia mums įdomią paslaptį. Tačiau bronzos gadyneje, t. y. beveik prieš 4000 metų tarp Vyslos ir Dauguvos jau gyveno mūsų tiesioginiai protėviai baltai, o kai kur dar suomia. Prieš trylikimą šimtmečių vokiečiai neturėjo čia nei vieno miestelio, ne kaimo. Ligol dar nebuvo pavojaus, kad vokiečiai baltų tautas nuo jūrės atstumtų.

Pirmoji klaida ir nelaimė įvyko 1228 m., kai lenkų Mozurijos kunigaikštis Konradas, negalėdamas nugalėti mūsų brolių prūsų, pasikvietė pagelbon prieš juos kryžiuočių ordiną. Ligol vi sas kraštas nuo žemutinės Vyslos iki žemutinio Nemu-

dalį sugrąžinti lietuviškai giminei, ogi du trečdaliu su lenkiškais Mozūrais atiduoti Lenkijai. Naciūs iš ten iškėlius būtų natūraliausiai bū du atlyginta Lietuvai ir Lenkijai už visuotiną (universalinį) šitų tautų apiplėšimą, kurį dabar labai metodiškai, mokliškai vykdo Vokietija nebe pirmą kartą. Be to, būtų sumažintos karo priežastys ir sąlygos Centrinės Europos šiaurinėje daly. Tad šitoj pajūri problemoj Lietuvos ir Lenkijos kooperavimas būtų ne tikta galimas, bet ir Europos taikai labai naudingas. Duginamos tautos atgautų savo plaučius ir vartus į pasaulinę prekybą. Tad tikrai verta dėti pastangų išvengti praeties klaidų, kaip tai prieš keletą met. rašė Lenkijos diplomat. Nowak prikišinėjes lenkams romantišką klaidą, kad jie vieton Dancigo ir Karaliaučiaus labiau įsimylėję į Vilnių ir suėję ilgan konfliktan su lietuviiais.

2. SUNKU TAUTAI BE JŪROS GYVENTI

Antroji klaidą, 1410 m. prie Gruenvaldo Vytauto va dovaujama Lietuvos ir Lenkijos kariuomenė smarkiai sumušė vokiečių galybę ir sustabdė jų "Drang nach Osten" 300 metų. Tuomet Lietuva atsiėmė Zemaitiją. Istorikų manymu, jeigu Vytautas būtų dar kiek ilgiau kariavęs, tai vokiečiai būtų buvę visiškai sunaikinti ir lietuviai būtų juos atgal Vokietijon išviję ir dabartinis Rytų Prūsų pajūrys būtų vėl tekęs lietuviškai giminei. Bet dėl neišaiškintų priežasčių Vytautas nebenorėjo savo pergalės iki galo išnaudoti ir nebegalėjo Jogailai vokiečius iš Baltijos pajūrių išvalyti. Per 12 metų Vytautas bandė diplomatinėmis derybomis pajūrį atgauti, bet tai jam jau nepavyko.

Trečioji klaida įvyko 1454-66 m. Tuomet, Kazimiero laikais, Lenkija kariavo prieš vokiečius Prūsijoj ir kvietė Lietuvą prisidėti. Lietuva neprisidėjo ir padarė didelę klaidą, praleisdama paskutinę progą išdanginti vokiečius iš lietuviško pajūrio, iš Klaipėdos ir Karaliaučiaus.

Atgimusiai Lietuvos valstybei lemta buvo atsidurti daug prastesnėse geopolitinėse sąlygose. Didžiausią ekonominį kontrastą gauname, kai pasilyginame su Vokietija. Bet vis labiau įsigalint ūkiškai autarkijai ir dažnai turint mažųjų ar didesnių politinio turinio ginčų, Lietuvai nesusidarydavo tinkamų galimybių išplėsti tarp Lietuvos ir Lenkijos ir vokiečių kolonistus iškelti atgal Vokietijon, bet jos tuo metu Lietuvos visai nenorėjo pripažinti ir greit pradėjo pataikauti Vokietijai. Už lenkų koridoriaus buvo palikti Rytų Prūsai, kurių klausimas yra tiesioginė šito karo priežastis.

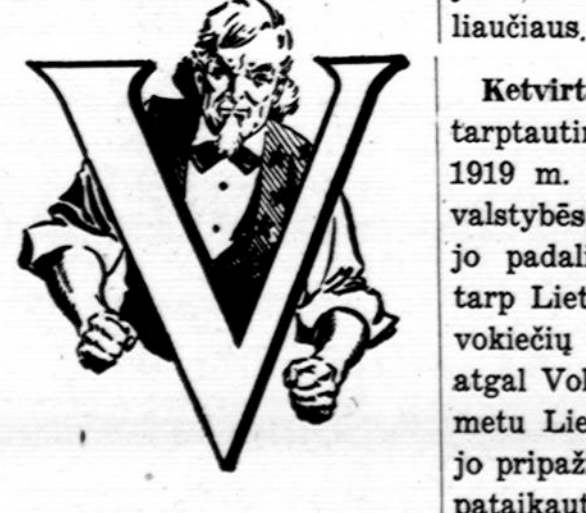
Lietuva plačiu baru prie Baltijos sugrįš, jeigu po dabartinio karo Lenkija, Lietuva ir anglo-saksai supras praeties klaidas ir panaikins vokiečių militarinės kolonijas Europoj. Geopolitinė ir etnografinė logika verčia lietuvišką Rytų Prūsų treč-

Beware Coughs from common colds That Hang On

Chronic bronchitis may develop if your cough, chest cold, or acute bronchitis is not treated and you cannot afford to take a chance with any medicine less potent than Creomulsion which goes right to the seat of the trouble to help loosen and expel germ laden phlegm and aid nature to soothe and heal raw, tender, inflamed bronchial mucous membranes. Creomulsion blends beech wood creosote by special process with other time tested medicines for coughs. It contains no narcotics. No matter how many medicines you have tried, tell your druggist to sell you a bottle of Creomulsion with the understanding you must like the way it quickly allays the cough, permitting rest and sleep, or you are to have your money back. (Adv.)

Murine soothes, cleanses and refreshes irritated, reddened membranes caused by head colds, driving, winds, movies, close work, late hours. Free dropper with each bottle. At all Drug Stores.

Ne tas vyrs, kurs pradeda, bet kurs pabaigia.

Pirkite tose krautuvėse, kurios skelbiasi "Drauge".

Klausyk gerai, atsakyk atsargiai, spręsk greitai.

Palaikykite tuos biznieriūs, kurie skelbiasi "Drauge".

SKELBKITES "DRAUGA"

★★★★★★★★★
★ For Help!
★ For Sale!
★ For Rent!
★ For Service!
★ For Results!
- ADVERTISE -
In America's Greatest Lithuanian Daily Newspaper — ESTABLISHED 1909 — CALL AN AD-TAKER CLASSIFIED OFFICE
TEL.—RANDOLPH 9488
LITHUANIAN-DRAUGAS
THE LEADING LITHUANIAN ADVERTISING MEDIUM
★★★★★★★★★

MOTERYS

Tai jūsų patriotinė pareiga stoti prie svarbių darbų, kad sutrumpinti karo laiką.

Patyrimo nereikia prie darbų čionai. Mes išmokinsime ir mokėsime nemažiau kaip

\$120 | Mėnesį

pagal valandinę ratą. Aukštesnė mokestis kada pilnai būsit išsilavinę.

Mūsų dirbtuvė operuoja 6 pilnas dienas į savaitę. Mes paruošiam gerą valgį. Mes duodam veltui slack siūtus. Puikus apdraudis ir hospitalizacijos plenas vykdoma.

ATSINĖSKITE PILIETYBĖS PRIRODYMUS

Employment Ofisas atdaras: Pirmad. perdėm Šeštad. nuo 8 ryto iki 4:30 popiet.

DOUGLAS PARK "L" IKI DURŲ

HURLEY MACHINE CO.

2145 S. 54th Ave. Cicero

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois

Published Daily, except Sundays, by the

LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY

A member of the Catholic Press Association

\$6.00 per year outside of Chicago; \$7.00 per year in Chicago Cicero; 3c per copy.

Advertising in "Draugas" brings best results.

DRAUGAS

Išleina kasdien, išskyrus sekmadienius.

Prenumeratos kaina Chicagoje ir Cicero—paštu:

Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	\$6.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Užsieniuose:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.50
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu su užsakymu.	

Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus.

Bendradarbiais ir korespondentais rašyti negražiname, jei neprašoma tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasilaiko sau teisę taisyti ir trumpinti visus prisiustus raštus ir ypač korespondencijas sulig savo nuožūro. Korespondentų prašome rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima, rašoma mašinėle), paliekant didelius tarpus patalsymui, ir vengiant polemikos ar asmeniškumų. Pasenusius korespondencijas laikraštis nededamos.

Entered as second-class Matter March 31, 1916 at Chicago, Ill. Under the Act of March 3, 1879.

Karo eigos apžvalga

VISUR PAŽANGA

Šią savaitę vis tik daug kas naujo įvyko karo fronte. Rytų (Rusijos) fronte gerokai pasivare į priekį rusų armijos; Italijoje sąjungininkai taip jau padarė pažangą; amerikiečių ir anglų šaukus lakūnai kelis kartus smarkiai ir efektingai bombardavo Vokietijos karo pramonės ir susisiekimo centrus, padarydami priešui didelių nuostolių; Jugoslavijos partizanai ypač daug progreso padarė kovodami prieš okupantus vokiečius.

AZORŲ SALŲ LAIMĖJIMO REIKSMĖ

Tačiau Azorų salų gavimas karo reikalams yra svarbiausias šios savaitės sąjungininkų laimėjimas. Azorų salos, kaip jau buvo rašyta, daug padės pagreitinti pergalės laimėjimą. Portugalija, kuri pavedė tas salas Didžiajai Britanijai, tuo pačiu ir jos sąjungininkams, pelno ir pagarbos ir padėkos.

Reikia neužmiršti, kad taip elgdamosi Portugalija išsistatė save į pavojų būti nacių užpultai. Nors, tiesa, ji pareiškė norą, kaip pranešė p. Churchill Anglijos parlamentui, ir toliau pasilikti neutrali, bet vis tik nėra tikra, kaip į jos "dovana" sąjungininkams pažiūrės vokiečiai.

Tačiau, matyt, portugalai vokiečių puolimo nebijo. Jie yra pasiruošę gintis. Azorų salas anglams pavedė apgalvotai ir pasitarę su savo artimu kaimynu Ispanija. Prieš darant tą žygį, Portugalijos vyriausybė apie tai painformavusi Ispaniją ir ji jam nesipriešinusi.

Tai daug reiškia.

PORTUGALIJA IR ISPANIJA

Reikia turėti galvoj, kad Portugalija su Ispanija turi padariusios nepuolimo sutartį. Jei bet kuri iš jų būtų užpulta, abi kartu yra įpareigojamos kariauti prieš užpuoliką.

Portugalija dėl to atsiranda ypatingoje padėtyje. Vokiečiai prie Portugalijos gali prieiti iš jūrų. Bet, sąjungininkai, turėdami bazes Azoruose, jų priėjimą trukdys submarinais ir, žinoma, lėktuvais. Kitas tikriausias ir tiesiausias kelias vokiečiams į Portugaliją yra per Ispaniją. Jei tą kelią vokiečiai pasirinktų, ispanai nutrauktų ligšiolinį neutralitetą, paskelbtų naciams karą ir kariautų drauge su portugalais sąjungininkų priėmėje. Tuo būdu atsirastų galimūmams dar vieno karo fronto Europoje.

ISPANAI KEICIA POLITINĖ LINIJĄ

Ta pačia proga tenka priminti ispanų žymų pasikeitimą karo atžvilgiu. Ligšiol jie buvo neutralūs, tačiau labiau palankūs naciams. Dabar jų neutralumas yra griežtas. Tai yra stambus sąjungininkų diplomatijos laimėjimas, nes jei ne Ispanijos naujas susiorientavimas, Portugalija tikrai nebūtų pavedusi Azorų salų sąjungininkų karo reikalams.

Portugalijos padarytas gestas dar ir kitą reikšmę turi. Jis parodo, kaip toli karo jėgų balansas yra pasviręs sąjungininkų naudai.

ITALIJOS ISTOJIMAS Į KARĄ JUNGTINIŲ TAUTŲ PUSĖN

Kitas labai didelis ir nepaprastai reikšmingas šios savaitės įvykis karo fronte, tai Italijos vyriausybės paskelbimas karo Vokietijai. Jis taip pat reiškia Jung-

tinų Tautų ir militarinį ir politinį triumfą.

Militariniu atžvilgiu, tiesa, Italija yra gana silpna. Jos armija turi būti perorganizuota. Vokiečiai tebekontroliuoja Romą ir su fašistų liekanomis kursto gyventojus prie civilinio karo. Bet daugelyje mūsų italų kariai įrodė, kad jie yra narsūs. Perorganizuota ir gerai apginkluota jų armija bus didele jungtinėms tautoms talka. Moraliniu atžvilgiu Italijos perėjimas sąjungininkų pusėn ir paskelbimas Vokietijai karo, turi milžinišką svorį.

Su tuo artimai rišasi ir Italijos ateitis. Gen. Badoglio vyriausybė gavo jungtinių tautų pripažinimą ir dabar bus laikoma viena iš jų (jungtinių tautų) tik po to, kai jis pažadėjo po karo pravesti demokratiškus rinkimus, sudarant visus galimumus žmonėms išsirinkti tokią valdžią, kokios jų dauguma norės.

DIDYSIS GEN. MACARTHUR ŽYGIS PACIFIKE

Prie didžiųjų karo žygių tenka priskaičiuoti ir Amerikos lakūnų ekspediciją į Pacifiko salos New Britaino bazę Rabaul. Ta ekspedicija buvo tiek sėkminga, kad sudaužyta 177 japonų lėktuvai ir 123 karo laivai. Priešui buvo užduotas toksai mūšis, iš po kurio jis ne greit atsipeikės. Gen. MacArthur, vyriausias karo vadas sąjungininkų jėgų šioj Pacifiko daly, savo komunikate pažymėjo, kad tai buvo "triuškinantis ir lemiantis prieš nugalėjimas šiame labai svarbiame punkte... Manau, kad mes sulaužėme prieš nugarą... Galingasis Dievas laimino mūsų ginklus."

Tad visas šios savaitės žinias iš karo lauko suglaudus ir krūvą, galime susidaryti sau vaizdą, į kurį žiūrėdami turime džiaugtis. Laimėta daug ir tie laimėjimai veda prie neabejotinos jungtinių tautų pergalės.

Taikos reikalais besirūpinant

Jungtinių Valstybių senato užsienių reikalų komisija jau priėmusi rezoliuciją pokarinės pasaulio taikos atstatymo ir palaikymo klausimu. Rezoliucija esanti kompromisinė. Jos tekstas yra toks:

"Jungtinių Valstybių senatas nutarė:

"Kad karas būtų vedamas prieš visus mūsų priešus tol, kol bus pasiekta visiškai pergalė;

"Kad Jungtinės Valstybės kooperuos su savo ginklu draugais teisingai ir garbingai taikai atsteigti.

"Kad Jungtinės Valstybės, veikiančios per savo konstitucinius procesus, jungtūs su suverenėmis tautomis įsteigime ir palaikyme autoritetą su jėga, kad išvengtų agresijos ir palaikyti pasaulio taiką."

Sakoma, kad šia rezoliucija daromas kompromisas tarp kongrese priimtos taikos rezoliucijos ir respublikonų partijos nusistatymo.

Vis tik gera, kad prieinama prie bendros kalbos, susitarimo ir bendromis jėgomis siekiama rūpintis teisingos ir pastovios taikos atstatymu ir palaikymu.

Imperializmo pasireiškimas Maskvoje

Jungtinių Valstybių, Didžiosios Britanijos ir Sovietų Rusijos užsienių reikalų ministrų konferencijos Maskvoje išvakarėse, oficialus komunistų partijos organas "Pravda" padarė pareiškimą, kad, girdi, konferencija neturės liesti jokių politinių ir sienų klausimų. Anot to laikraščio, rusai visai nemana diskutuoti Baltijos valstybių klausimą, kaip nemano svarstyti "Jungtinių Valstybių sienų ir Kalifornijos klausimo."

Vadinas, Sovietų komisarai laiko Baltijos valstybių klausimą taip išspręstu, kaip yra išspręstas Kalifornijos ar bet kurio kito Jungtinių Valstybių steito klausimas.

Bet klysta ir Maskvos komisarai ir jų "Pravda". Ar jie norės ar nenorės, Baltijos valstybių klausimas konferencijoj bus pakeltas ir svarstomas, Maskva kaip nori, taip gali sau manyti, bet Vašingtonas ir Londonas nėra pripažinę tų valstybių Rusijai, nes jos jai nepriklauso. Laikantis Atlanto Charterio, ir amerikiečiai ir anglai turės stovėti ir stovės už visų tautų, neišskiriant nė Baltijos valstybių, laisvę ir nepriklausomybę.

Jei, pagaliau, "Pravdos" manymu, Maskvos konferencijoj nebus svarstomi tarptautinės politikos reikalai, tai kodėl į konferenciją važiavo valstybių politikos vairuotojai, užsienių reikalų ministrai? Jei ten nebūtų svarstomi tik karo reikalai, būtų kviesti karo, bet ne politikos vadai.

Reikia susirūpinti

"Sandara" rašo:

"Kaip žinome, Maskvoje neužilgo susirinkti trijų didžiųjų konferencija. Joje dalyvaus sekretorius Hull, užsienio ministeris Eden ir komisaras Molotov. Lenkijos ir Baltijos klausimai bus paliesti. Nors galutino išrišimo nėra ko tikėtis, tačiau Lietuvos atstovai Washingtono ir Londone turėtų pasekti lenkų pavyzdį ir pareikalauti, kad rusams ateinant į Lietuvą, tas kraštas būtų laikomas tik kaip okupuotas, o ne sovietine teritorija ir okupuotas tol, kol nebus galutinai parbloškėti vokiečiai.

Jūros reikšmė

Lietuvai

(Atkelta iš 3 pusl.)

vusi priversta savo ūkišką, politinį ir net kultūrinį gyvenimą derinti prie kurio di desniojo savo kaimyno ir parceliuoti savo nepriklausomybę svetimųjų naudai. Nuo šitos nelaimės mus išgelbėjo drąsus sukilėliai ir stambaus masto politikos vyrai sugebėję laimėti Lietuvai pajūrį ir tą nepaprastai brangų laimėjimą išnešti pro Scyllą ir Charybdę. Didysis lietuvių patriotizmas laimėjo labai pavojingą diplomatinį žaidimą prieš šimtą kartų galingesnį partnerį. Ateity Klaipėdos vaduotojų pastangos, rizika ir aukos bus nušviestos tikrai garbinga šyiesa. O legionas jaunųjų Klaipėdos kovotojų ir ypač kariautojų visuomet pasiliks jaunimų pa vyzdžiu kilniausiojo lietuvių patriotizmo ir idealizmo.

3. JŪRA AUKLĖTOJA, JŪRA MAITINTOJA, JŪRA DINAMIKOS VERSMĖ!

Sunku trumpu straipsniu išgvildinti visą jūros reikšmę tautų gyvenimui. Galop ne kiekvieną skeptiką ir įtikinsi. Kitas pasakys, kad yra gi tautų, kurios ir be jūros gerai pragyvena. Taip, pragyvena... Vienos voliojasi derlinguose juodžemiuose, beveik sočios, beveik patenkintos, beveik apsnūdę. O kitos, nubruktos į kontinentų gilumą, į vidutinėles žemes ne gyvena, bet smilksta, vos neužgesdamos rusena, Nesinori Lietuvai tokio gyvenimo...

Žemės erdves Europoje tautoms besidalinant, mūsų tautai teko nedidelis, vidutinėlio derlingumo plotas, be vertingų mineralinių turtų, be stebinančio, grožio, be minimalinio saugumo ribų. Žodžiu: biedna ir pavojinga čia gyventi. Todėl ir bėgo iš Lietuvos judresnieji žmonės: gambiausieji ir ambicingi kaimynuose ūgdė imperijas, kūrė pasaulinio masto kultūrinis veikalus ar krovėsi didelius turtus. Kiti, paprastesni, bet vis dėlto energingi, šimtais tūkstančių veržėsi į tolimus užjūrius, į didžiausias erdves. Ten svetiemiems krovė turtus kasdami anglius, geležies rūdą, tapydami gyvulių lavonus, metalus paversdami į mašinas, medvilnę, ir šilką — į švelnius audinius. Ten jie kitus praturtino, bet ir savo padėtį labai pagerino.

(Bus daugiau)

Laikai vien statymo bažnyčių ir puošimo altorių jau praėjo. Dabar vienas tik dalykas svarbiausias — pripildyti šalį gerais laikraščiais. Kardinolas Laobre

Kas per daug plepa ir giriasi, tas paprastai labai blogai temoka gyventi ir labai mėgsta tinginiauti.

Susipratęs katalikas kovoja su bedievių spauda platinamas savo, katalikišką, spaudą.

BONAI

(Gaida — "Vilniaus

Kalneliai")

Čia mes susirinkom Vėl pasikalbėt, Kaip paremti valdžią Ir karą laimėt.

Pirkime bonus

Visi būtina,

Tada mes laimėsime

Tą karą tikrai.

(Pakartoti)

Mussolini dreba,

Afrikos nebēr.

O štai ir Europoj

Vietos jau jam nēr.

Pirkime bonus ir t.t.

Hirotyto dantis

Jau pradėd barškėt,

Per akinius storus

Negali regėt.

Pirkime bonus ir t.t.

Hitleris galvojo

Pasaulį valdyt,

Bet prisis ant galo

Jam kiaušes ganyt.

Pirkime bonus ir t.t.

Rooseveltas su Churchill

Tariasi rimtai,

Kad užbaigus karą

Visiems būt gerai.

Pirkime bonus ir t.t.

A. Šlapelis

Nebijau aš kardo,

Nors ir kuoastriausio;

Nebijau aš nuodu,

Nors ir kuosmarkiausiu.

Nebijau aš kulku,

Ore lekiančiu,

Bet bijau liežuvijų

Moterų piktu.

Autorius nežinomas

Broklyno raudonųjų gazieta rašo, kad raudonoji armija pasaulį apdovonojus dar viena didele staigmena — pervariu priešą per Dnieprą. Kokia čia, tavorščiai, staigmena? Ana, amerikona! su britais priešą pervarė net per dvejias jūras ir nesigiria. Jūra, tai ne Dniepras.

Kl. Jurgelionis, redaguodamas "Tėvynę", SLA narius praminė "broliais" ir "seserimis". Skamba dailiai, ale to dar neužtenka: broliškumą reikia ir padavadyti. Žinoma, jei tą parodys eiliniai nariai, nekoks bus priklozas. Reikia, kad padavadytų centro ir apskrities valdybos nariai.

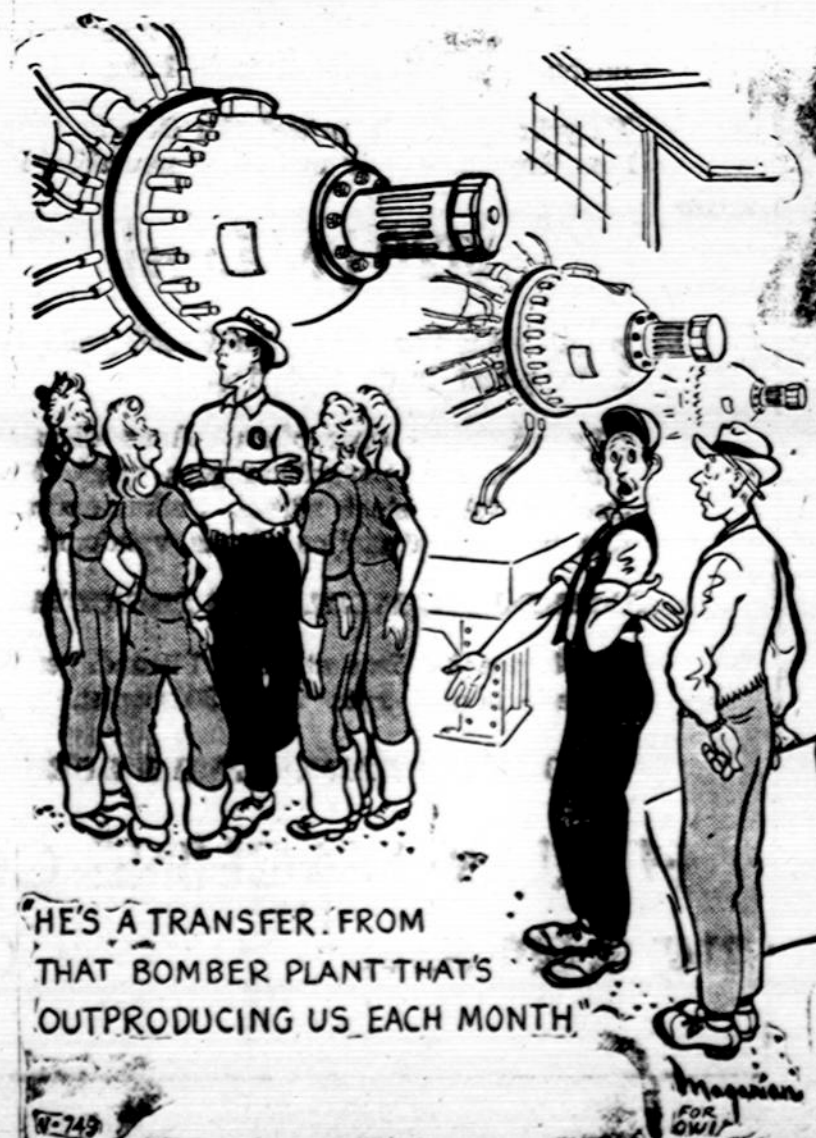
Siomis dienomis ir padavadinu Pitsburge: brolis-balšavikuojantis SLA centro vice prezidentas Mažukna su broliu-tautiškuojančiu Pitsburgo apskrities pirminku Dargiu broliškoj šnekoj apie tai, kuris jų bus sekamas kandidatas į SLA vice prezidentus. Brolis Dargis broliui Mažuknai davė brolišką žodį, o brolis Mažukna broliui Dargiui du broliškus kumščius. Brolio Dargio tikras brolis Dargis, pamatęs, kad brolis Mažukna muša jo broli Dargį, prišoko prie brolio Mažuknos ir davė dvi broliškas žandynes. Brolis Mažukna broliškai keberiokt ant floro.

Panašios SLA broliškumo demonstracijos, tavorščiai, nėra naujiena. Anais metais broliškumo padavadijimas tarp brolio ir sesers buvo net pačiame SLA centre. Kas gali sakyti, kad SLA nėra broliškumo organizacija.

Bučernėj šnekasi dvi pažįstamos:

—Ar tu matei tokį atsitikimą? — paklausė viena. — Nenorienė po savo vyro mirties per mėnesį pražilo, kaip balandis.

—A, koks čia dyvas, nuomojo ranka kita. — Bet ar tu matei Kalbiene, kuri būdama jau gerokai pražilusi po vyro mirties sutamsėjo, kaip varna ir dabar našliui ar senberniui akį merkia.

Antanas Vaičiulaitis

ITALIJOS VAIZDAI

2. POMPEJOJ

79 metais po Kristaus gamtininkui Plinijui Senajam vieną rugpiūčio dieną jo sesuo pranešė, kad rytų šone pasirodęs keistas debesys ir kad Pompėjos gyventojai bėga iš miesto, daužomi akmenų ir troškinami pelenų iš prasiveržusio Vezuvijaus.

Plinijus Senasis tada vadovavo romėnų laivams ir greitai atplaukė į nelaimės vietą padėti Pompėjos gyventojams, bet per akmenis ir pelenus jau negalėjo priplaukti prie miesto. Tada jisai nusiyrė į Stabiją, kur gyveno jo vienas bičiulis, ir pats nutroško nuo dūmų ir dujų.

Plinijus Senasis buvo garsiausia Vezuvijaus auka, o patsai Pompėjos miestas — įžymiausi griuvėsiai žmonių istorijoje. Šešis šimtus metų ištvėręs, perėjęs per oskų, etruskų, samnitų rankas ir atitekęs romėnams, tirštas trisdešimties tūkstančių žmonių lizdas buvo užverstas akmenimis ir užneštas Vezuvijaus pelenais, po kuriais ilgiems šimtmečiams buvo palaidota du tūkstančiai Pompėjos vyrų, moterų ir vaikų. Jie ten miegojo daugiau negu pusantro tūkstančio metų, niekeno netrukdomi, klaikiomis grupėmis, paskutinio skausmo ir paskutinio atsikvėpimo išraiškoje jie ten gulėjo su siaubu ir netikėtos mirties šmėkla yduose. Mirtis juos bloškė, kur radusi: vienus šeimos rate, drauge suplakusi vyrą su žmona ir vaikais, kitus aikštėje ir gatvėse, vėl kitus šventyklose, teatre, tavernose ar linksmųjų svaiguly. Šie iš to svaigulio netikėtai persėkė ten, iš kur jau nėra grįžimo ir kur visos aistros yra beprasmiškos.

Su žmonėmis po pelenais, akmenimis ir dulkėmis ten gulėjo bazilikos, teatrai, šventyklų, namai su piešiniais sienose, su spalvotomis mozaikomis grindyse, ir užsiliko ten net kasdieninės apyvokos reikmenės. Ėjo metai, ir naujos kartos pamiršo, kad po žemės klodu, po tais krūmokšniais guli palaidotas ištisas pasaulis ir ištisa senovinė kultūra. Keitėsi popiežiai, imperatoriai, karaliai, keitėsi Neapolio apylinkių vyinininkai, kaimiečiai ir piemenys, o ten po žeme, po jų pėda, lyg užkeiktas, be pasikeitimo per daugelį šimtmečių, gulėjo miestas ir niekas nežadino tų išskankintų, išgašdintais glėbiais susikabinusių figūrų, niekas nežengė plokščiais, plačiais gatvių akmenimis ir niekas, atsirėmęs į koloną, nemanė, kaip gyveno imperatorių galybės romėnai, tie anų dienų pasaulio viešpačiai ir valstybinės išminties įkūnytojai.

Jau nuo dviejų šimtų metų Pompėja vėl prikelta gyvenimui — tyliam, be žmonių gyvenimui; griuvėsių ir

praeties atminimo paskirčiai. Nuostabiu būdu čia galime sekti žingsnis po žingsnio, kaip prieš du tūkstančius metų žmonės gyveno, kuo jie linksmosi, kaip jų namai buvo įrengti, koks buvo jų skonis ir kaip ėjo kasdieninė jų apyvoka.

Išlipęs iš traukinio senosios Pompėjos stoty, jeigu nori, gali karieta nuvažiuoti į tą griuvėsių ir praeties paminklų miestą. Bet tai būtų didelė prabanga, nes apsižiūrėtum, kad pati Pompėja vos už keliolikos žingsnių nuo stoties.

Tad verčiau eikime šiuo dulkėtu keliu, pro pora viešbučių ir už anos tako alkūnės pasieksime vartus — Porta Marina. Tie vartai jau mums byloja apie senąsias Pompėjos dienas: jie mums sako, kad šio miesto būta laivų ir jūreivių lankomo. Apie tai vėliau paliudija apstus skaičius senovinių tavernų, karčemų, viešbučių ir kitokių pramogų vietų.

Pro Porta Marina į miestą veda du takai: vienas buvo skirtas šimtmečiams su gyvuliais o antrą į Pompėją traukdavo žmonės. Tuo įžengęs miestą, matai Pompėjos viešojo gyvenimo centrą: čia ir Veneros šventykla, ir bazilika, ir miesto įstaigos, ir forumas, ir rinkas, ir termos. Čia gali suprasti, kaip Pompėjos gyventojai aukas nešė, kaip forume jie miesto reikalus tarė ir kaip teatruose žiūrėjo vaidinimų ar gladiatorių ristinčių. Gali čia vaikščioti tarp kolonų, ir pro jas žiūrėti į giedrą Italijos dangų ir pamazėle baltu dūmu berūkstantį Vezuvijų, kurio pašlaitėse auga vynuogynai ir linksmai baltuoja nedideliai nameliai.

Palikęs šventyklas ir teatrus, galėtum stebėti, kaip gyveno turtingieji pompejiečiai: tiek daug jų namų čionai taip gražiai išsiliko! Būtu ko gėrėtis mozaikų spalva grindyse, jaukiu kiemu, kurio vidury čiurolena fontanas, ir tais piešiniais sienose, — vienur ten vaizduojami istoriniai ir mitologiniai paveikslai, kur matai ir Achilą, ir Hektorą, ir Troją, ir amūrus, kurie mėto akmenukais, kitur vėl išvysti vynuogių rinkimo šventę, medžioklę arba amžones, satyrus ir Agamemnoną, išiveržiantį į šventyklą nužudyti pašvęstos elnės.

Eidamas iš kambario į kambarį ir stebėdamas, kur senieji šios vietos šeiminingai valgė, kur miegojo ir kur svečius priėmė, būk atsargus — tenai gi, į klaičių būrį susimete, guli žmonės, visa šeima, kaip ją mirtis ištiko: skausmingais veidais, baisiomis akių duobėmis, pražiotomis burnomis paskutiniam riksmui, supuldingai užgręžtomis rankomis ir lyg kažkur paskutiniam šuoly besiveržiančiu visu kūnu — taip išgaštingai gy-

UNITED NATIONS HISTORY!
FAMOUS BREXEN GUN, INVENTED BY A CZECHOSLOVAK, MADE IN ENGLAND, TRANSPORTED BY NORWEGIAN SHIPS, USED BY RUSSIANS TO SHOOT DOWN GERMANS!

CANADA
IS ALSO LEND-LEASING WAR MATERIALS TO THE UNITED NATIONS! UNDER HER MUTUAL AID PROGRAM, SHE SENDS MUNITIONS, FOOD, WEAPONS TO ANY OF THE UNITED NATIONS MOST IN NEED OF THEM!

AFTER NEW FISH! MORE THAN 100 BELGIAN FISHING CRAFT WHICH ESCAPED THE NAZIS HAVE BEEN CONVERTED INTO MINE SWEEPERS TO HELP THE BRITISH NAVY KEEP THE LIFE LINES OPEN FOR THE UNITED NATIONS!

vybė veržėsi iš ūmios mirties dusinančio glėbio. Kad nesakytum, jog senovės žmonės gyveno tik tarp prakilnių kolonų ir vainikuotų statulų, šiandien tyčiomis ilgiam užtruksime šio kiadieninėje Pompėjoje. Ir tai gal nuostabiliausia, kadangi rėtas kuris senovės paminklas ir reti griuvėsiai leidžia mums pažvelgti į kasdieninę būty ir palytėti pačių žmonių širdį, jų nuolatinius darbus, rūpesčius ir pamėgimus.

Taigi, žengdami Pertekliaus gatve ir pasiekę naujaisiu, kruopščiausiai atliktų kasinėjimų dalį, kur kiek galima tiksliai išsaugota praeties tikrovė, matome Montanauš namus, kuriuose jo bičiuliai susirinkdavo lošti šachmatų.

Toliau randam Veracundaus žmonę: joje dirbdavo medžiagas ir drabužius. Štai šiame name būta dażyklos audeklams, o tenai Steponas turėjo savo stambią skalbyklą, kur būdavo nešami drabužiai ir skalbti, ir išvalyti nuo riebalų, ir baltinti ir džiovinti, ir prosinti.

Kitur vėl užtiksimė bėrdaskučio namus, kitur vaissiu pardavėjo Felikso krautuvėlę, arba vietą, kur grūdus maldavo, ar kur visoki amatininkai gyveno.

Jeigu nūn valandėlei pažvelgtume į senovę prieš du tūkstančius metų, mūsų akis atsivertų prieš kasdieninį pompejetį. Štai ištisa minia jie čia vaikšto, neša audeklus į dażyklą, užsuka pas barzdaskutį, perkasi vaisių, stebi, kaip ten grūdus darbininkas mala, kaip kalvis kiju geležį daży, arba jie sėdasi Montanauš namuose palošti. Su nuolatiniams Pompėjos gyventojais susimaišo jūreiviai, rėkia mulų varovai, o tie, kurie atitrūko nuo darbų, eina pasižėsti ir išsimaudyti termose, kur gal ir kokį poetą sutiks, ir pasiklausys naujienų iš Romos. Dar kiti nusmunka į tavernas, į karčemas arba savotiškus anų dienų barus.

Kaip šiandien mūsų miestuose, taip ir tada būta ten džiaugsmo, triukšmo ir svaiigimo prie vyno stiklų. Išlinksminę, kiti aptersdavo šaligatvius ir sienas, todėl toje siauroje gatvelėje anų namų įtūžęs šeiminingas didelėmis raidėmis ant mūro išrašė praeiksmus tiems, kurie drįsta taip elgtis. Paliksime juos, tuos senuosius Pompėjos gyventojus. Grįžkime vėl į saulėtą Italijos dieną, į tas tuščias, plokščias akmenimis klotas gatves, prie kurių mėgti didžioji romėnų praetis su visu savo gyvenimo įvairumu. Ten rūksta Vezuvijaus viršūnė, kuri akmenimis ir pelenais užvertė šį miestą, kadaise pilną gyvybės, šauksmų, darbo ir kasdieninių rūpesčių. Seniau gamta ir barbarai naikino miestus ir amžinus kultūros paminklus. Šiandien tai daro labiausiai išgudrėjusieji žmonijos protai. Šalia senosios romėnų Pompėjos, ugniakalnio pražudytos, nūn griuvėsių krūva virto ir naujosios Pompėjos miestelis. Kada jame buvau, siautė ten džiaugsmas, trykštė tryško gyvybė, ir maišėsi žmonių šauksmai su procesijos varpų skambėjimu... Taip mūsų dienomis griūva, ką amžiai statė ir globojo, ir po tais griuvėsiais guli kūnai tų, kurių vienintelis džiaugsmas buvo taikoje gyventi.

Jugoslavų partizanai išvysto svarbų frontą prieš nacius

Associated Press pranešimai iš Londono sako, kad jugoslavų pasipriešinimas vystosi į svarbų frontą. Nuo pat vidurinės Adriatikos jūros iki siaurės rytų Italijos dešimties tūkstančių jugoslavų patriotų įtužė muša vokiečių pulkus, kirsdami į Hitlerio įtemptai išstusią pietinės Europos liniją.

A. P. korespondento William Smith White pranešimu, didelį kovų centrą buvo Split, jugoslavų Adriatikos pakrasty; Susako uostas, 175 mylios į šiaurę; netoli Italijos Fiume ir Gorizia apylinkių; apie 25 mylios nuo Italijos Triesto. Į tas kovas buvo įtraukta daug nacių divizijų. Kovos taip pat vyko keliose mažiau kritiškose vietose.

Vokiečių vyriausioji karavadoybė nurodė į militarinio uždavinio, staiga iškilu Rusijoje ir Italijoje, dydį, pareikšdama, kad dabartiniuose įvykiuose vien tiktai Gorizia apylinkėje "Slovėnų ir komunistų gaujos" nustojo virš 1,000 užmuštų ir "kelių tūkstančių belaisvių". Nacių pulkams, kaip pranešama, įsakyta nebeimti belaisvių.

Berlyno radijas praneša apie aštirus mūsų tarp Venecijos ir Triesto Dolomitų papėdėje ir pareiškė, kad ir patarimu elijantų kariškų, — tai kas dabar yra vokiečių pulkams. Praneša-

ma, kad į Dalmacijos pajūrij skubiai yra siunčiami sustiprinimai naciams, kad atitraukus spaudimą nuo vokiečių pulkų, kurie po 15 dienų sunkaus mūsų atsiėmė Split. Visos gaunamos informacijos, kaip Londonas praneša, rodo i tai, kad netrukus 25 ar daugiau vokiečių divizijų bus šio pusiau paslėpto karo žalkanuose atitrauktos nuo alijantų.

Kaip pranešama, tų įvykių reikšmė yra tuo svarbesnė, kad jie parengė pirmą didesnio mąsto bandymą galimybės prislėgtųjų žmonių smogti atgal į Hitlerį — smogti su pasekminga drausme ir su pagalba ir patarimu elijantų kariškų, — tai kas dabar yra daroma. OWI

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

10 colių ant abiejų pusių dainos. Gaunami Budriko krautuvėje kiekvienas po 79c

- 3241 S. Halsted St.
- Cikagiečių Polka
 - Starytės Polka
 - A. Jezavito Radio Orkestra
 - Močutė Mane Barė
 - Myšė au Mergelė
 - V. Bekeris ir Jezavito Orch.
 - Janojį Meželė
 - Plaukia Mano laivelis
 - V. Bekeris ir Jezavito Orch.
 - Vestavų Polka
 - Gežutės Polka
 - J. Jezavito Radio Orkestra
 - Noriu Miego
 - Man Pasasė Karvelukas
 - V. Bekeris ir Jezavito Orch.
 - Araonikės Polka
 - Radio Polka
 - A. Jezavito Radio Orkestra
 - Pas Darželį Trys Mergelės
 - Jetuvka Polka
 - A. Jezavito Radio Orkestra
 - Brooklynio Polka
 - Atzakantų Polka
 - A. Jezavito Radio Orkestra
 - Reginos Polka
 - Aukso Žuvytė Polka
 - Victor Lithuanian Orchestra
 - Gežutinė Polka
 - Jaunuolių Polka
 - W. Gula ir jo Ork. stra.
 - Pationelės Polka
 - Vilnaus Polka
 - Ma. nerių Lietuviška Orkestra
 - Jurgio Polka
 - Ukininkų Polka
 - Penny-amijos Angliakasiai
 - Cavir With Polka Polka
 - The Bowling Song
 - Andre Musette Orkestra
 - Boublitchki
 - Funiculi-Funicula
 - Rusian Gypsy Caravan
 - Emilia Polka
 - Dough Boy Polka
 - Polka Kings Orchestra
 - Clarinet Polka
 - Hop Along Polka
 - Accordian Orchestra
 - National Defense Polka
 - Fascinating Eyes Polka
 - Juke Box Serenaders
 - Hono nu Polka
 - Co. Krali Polka
 - The Globe Trotters
 - Where Are You, My Darling?
 - La-La-La Polka
 - Jerry Macanec & Orchestra
 - Rock and Bye Polka
 - Calconate Polka
 - Ed Krakowski & Orchestra

JOS. F. BUDRIK
INCORPORATED
3241 S. Halsted St.
Tel. Calumet 7237

Budriko leidžiamoji Lietuviški radijo programai WCFB, 1000 k. sekmd. enlo vakare 9:30 P. M.; WHFC, 1450 k. ketvirtadienio vakare 7 val.

Tas, kurs neturi savo nuomonės, bet pasiduoda kitų žmonių nuomonei, yra vergas. Klopstock.

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta **AMBROSIA** Alų, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino **NECTAR**. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmo rūšies produktų.

LEO NORKUS, Jr.
DISTRIBUTOR OF **Ambrosia & Nectar BEERS**

Urno (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas **NORKŲ**, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

REFINISHING REPAIRING UPHOLSTERING

„IS MŪSŲ DIRBTUVĖS TIESIAI JUMS“

VISAS DARBAS IR MATERIOLAS PILNAI GVARANTUJAMAS

Neišmeskite savo senų išdėvėtų rakandų, bet paveskite mums juos perdirbti mūsų pilnai įrengtoje dirbtuvėje. Pirmiau dirbome naujus rakandus, o dabar iš priežasties karo mes visą savo dirbtuvę pertaisėm perdirbimui senų rakandų, vartojant vien tik geriausius materiolus. Turime didelį pasirinkimą visokių spalvų ir audinių apraukimui materiolų.

DAR TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ NAUJŲ RAKANDŲ ir jūs galite išmainyti savo senus ant naujų.

ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Parlor Setų Išdirbėjai
JUOZAPAS KAZIKAITIS — SAVININKAS
4140 ARCHER AVE. TEL.: LAFAYETTE 3516

Mums Valdžia SAKO:

TAUPYKIT VISOKIUS DAIKTUS, ką tik galima. Ir jūs savo apdėvėtą parlor setą nemeskite lauk, paduokite Roosevelt Furniture Kompanijai. Jie **PERDIRBS** ir padarys jį kaip **NAUJĄ** savo dirbtuvėj. Didelis pasirinkimas visokių spalvų apdangalų.

2-ju **\$36** IR AUKŠCIAU! SPRINGSAI jūsų parlor seto yra tokie, kaip matote. Bet dabar tokių jau negautumėt.

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY
2310 WEST ROOSEVELT ROAD

Moterų Gyvenimas ir Veikla

Šių dienų moterų spaudos ir darbuotės problemos

Jaunimas ir lietuviškoji veikla

Kadangi amerikoniškos srovės, kitaip sakant, gyvenimo, darbo sąlygos ir kitų veiksmų giliai paveikė mūsų senų ir jaunų tautiečių būdą, pakeitė jų pažiūras, tai iš kalno lauktina daugelio priešingų nuomonių dėl aukščiau pareikštų minčių ir patiektų priemonių pažadinti ir atvesti jaunąją kartą į lietuvišką veiklą. Kritikai, gal būt, pasakys, kad visa tai tik teorija esanti, būsiandios tuščios pastangos ką panašaus įgyvendinti, jaunimą atlietuvininti ir t.t. Šios šalies tvarka duodanti viską gyvenimui: mokyklas, kursus, knygas, žurnalus, patarimus bei instrukcijas visais reikalais, kad jokia sava spauda, veikla ir kiti rūpesčiai esą nebereikalingi.

Lietuviškumui ugdyti nėra kliūčių

Tiesa, labai gražu ir partina visiems naudotis gaunamais patogumais ir įvairiais rimtais apšvietos veiksniais, kad palengvinus gyvenimą ir patarnavus kitiems. Išmintingi žmonės, kur būdami, ir stengiasi atliekamą laiką pagilinti reikalingas ir mėgiamas žinias valdžios ar miesto mokslo įstaigose, skaityklose, šeiminkams kursuose ir kitur. Nors J. A. Valstybės visokią gerovę gyventojams teikia, bet jų demokratijos principai leidžia visoms tautomis laisvai pasireikšti. Užtat čia lengviau gali būti išsaugota ir toliau ūgdoma graži mūsų kalba, dainos, papročiai ir visa dvasinė ir medžiaginė tautinė kūryba. Tik žmonės

laisvę turėdami nemoka jos įvertinti ir brangiausias tautines gėrybes be kovos išrinkti paleidžia.

Mūsų tautiniai savumai

Tuo tarpu mūsų tautiniai savumai nuo seniai atkreipė kitataučių dėmesį. Daugelis kalbininkų, istorikų, poetų ir kitų rimtų mokslininkų ir menininkų yra parašę gražiausių atsiliepimų apie senovės ir dabarties lietuvių būdą, kalbą, dainas, liaudies meną, karingumą ir kitus dalykus. Tokie žmonės skaitė sau už garbę mokėti lietuviškai. Kaip savotiška, gražiausia, seniausia ir gyva gryna išlikusi, lietuvių kalba patarnauja filologijos ir kitų mokslo šakų tyrimams ir palyginimams. Bendrai, garsi didinga Aisčių — Lietuvių praeitis su visomis tautinėmis pažibomis turėjo didelės reikšmingos įtakos į Europos tautas, jų istoriją, kalbą, kilmę ir k. Garbingų lietuvių pareiga ir dabar tas pažibas ugdyti savo tarpe, ne tik jomis didžiūotis. Čia augusiai jaunajai kartai seka paveldėti ne tik tautos dvasinius savumus, bet ir tėvų sukurtą idėjinį ir materialinį lobį: organizacijas, kapitulus, mokyklas, šventoves ir k. Paveldėtoja turės šventai išlaikyti pirmakūnių tautines tradicijas ir visą lietuviškumą, kaip nuo amžių mūsų prabochiai išsaugojo ir perdavė savo ainiams. Praeities istorija liudija, kad mūsų bočiai ilgus šimtmečius su ginklu ir kietu atkaklumu gynė savo žemes ir prigimtą tautinį lobį nuo įvairių svetimų užpuolikų — naikintojų. Pasiekia žinios, kad ir šio karo metu broliai tėvynėje per

krūvinas kančias ir gyvybių aukas ryžtingai kovojo ir kovoja prieš abu žiauriausius okupantus, kurie nori terorą ir kitais skaudžiais būdais pavergti lietuvius ir išnaikinti jų vardą...

Organizuokimės ir veikime

Šiais laikais visos čia gyvenančios pavergtų šalių tautos sukruoto vieningai dirbti, teikdamos dvasinę ir materialę pagalbą už savo tėvynių išlaisvinimą. Neskaitylingiems lietuviams ypatingai svarbu šiuo metu visiems burtis į atitinkamai organizuotas veiklas, kad savo tautiečiams greičiau pagelbėjus dabar ir po karo. Lietuvai būtų skriauda, jei mūsų sveikos, išmokslintos ar prasilavinusios jaunuolės tokiu ar kitokiu būdu nepasidarytų dėl jos! Moterų veikla turi būti organizuota pagal apgalvotą ir nustatytą planą: kad kiekviena pagal savo sugebėjimą ir išsilavinimą galėtų toje veikloje bendradarbiauti; kad skubotieji darbai būtų vykdomi pirmiausiai; kad būtų sukurta komitetai Lietuvos tremtinių, karo bei okupantų suvargintų tautiečių ir našlaičių vaikučių šelpimo medžiagoms ir lėšoms rinkti; kad būtų moksliskai anglų kalba išleista ir išpla-

500,000-toji VIEŠNIA

Seržantė Bonnie Fletcher iš kariuomenės moterų vienetų (WAC) kalbasi su savo motina telefonu. Tą pasikalbėjimą ir prie to dovanų ji laimėjo savo atsilankymu į U. S. O. klubą Colorado Springs, Colo. Ši klubą užlaiko National Catholic Community Service Šiame klube ji buvo 500,000-toji viešnia.

tinta propagandinė literatūra apie Lietuvą; kad moterų spauda būtų pagyvinta komplikuotos jų darbuotės einamais klausimais ir t.t.

Mok. Saliomė Juozelėnaitė

Moterų balsas mūsų tautos reikalais

Vieninga Amerikos Lietuvių Konferencija praėjo. Pasidžiaugta buvusiais nutarimais, jų atgarsiai dar tebeskamba draugijų susirinkimuose išduodamuose raportuose. Tik reikia neleisti atšalti bei atslūgti tam geram ūpi, kuris pasireiškė konferencijoje ir tuos nutarimus vykdyti gyveniman be atidėliojimo.

A. L. T. nariai kiekvienas turi tiesioginius darbus, kad padaryti sau pragyvenimą.

Tad, nuo darbo atliekamam laikui, kažkokių didelių darbų nei nebegali atlikti. Turėtų tuojau samdytis žmones — steigti kokį politinį organą, kuris atremtų pragariską Rusijos propagandą už prijungimą Baltijos valstijų ir vestų akciją už laisvos Lietuvos atstatymą. Aišku, kad tokio organo išlaikymui susidarys didelės išlaidos. A. L. T. turėtų nedelsiant gauti tinkamus apmokamus, jei ne du, tai bent vieną žmogų, kuris neušimdamas pašaliniu darbu imtųsi kelti aukas politinei akcijai. Visuomenė pasirėngus aukoti.

Kaip matome, konferencijoje nepasireiškė srovinių užsimėtinėjimų bei ginčų. Buvo tik vieningumas ir noras dirbti. O jei dar rastųsi kokių smulkmenų kas vieninimui kliudytų, reikia tuojau išlyginti ir dirbti, aukotis dabar vieninteliu svarbiausiam tikslui — Lietuvos laisvės atstatymui. E. S.

PATARIMAI...

Kuomet lupi cibulius, patrink rankas druska ir nuprausk šaltame vandenyje, pirm negu vartosi karštą vandenį ir muilą. Taip darant, rankos neatsiduos cibuliu.

Nedėk į ledų šėpą jokio valgio, kuris turi drūtą kvapsnį, neuždengus jį, nes paskui visa šėpa tuom atsi-
duoda, ir kiti valgiai ten įdėti būna sugadinti.

Pas Kanados poetę — M. Aukštaitę

— Vienas privatus rašytojos laiškas. — Svečių kambarys ir poetės albumas. — Apie skaitakasę našlaitę ir seną generolą. — Slaptieji susirinkimai vokiečių okupacijoj. — Viena tarp 11 vyrų, taryboje. — Nuotykis su savanoriu. — Posmelis iš poetės dienoraščio. — Apie rožes ir džiovininkės kapą.

Poetės laiškelis

Kaip žuvelės, išmestos į krantą, plakamės ir dūsaujame, netekę savos tėvynės. Bet niekas taip mūsų visų nejungia, kaip bendra kančia. Kai sužinojau, kaip nelengva Kanados lietuviams leisti savo laikraštėlį, taip jų pagailo, kad redaktorei parašiau laiškučių, pareikšdamas pasiryžimą jiems patalkinti. Tas buvo maždaug prieš pusantų metų. Buvau pasiuntęs atvirlaiškį, kopiją Zmuidzinavičiaus paveikslą, vaizduojančio Lietuvos laukus. Redaktorė Marija Aukštaitė atsuntė turiningą laiška:

— Šios atvirutės vaizdelis nuneša mane į Tėvynės šilumą, kalnus ir klonius; taip viskas miela... Juk čia ir žibuoklė tuoj prasijuoks, raso akele apsižvelgs... Ir vyturėlis plandens padangėje, tik verks senas artojas mindamas krauju garuojančias vagas, prasilenks žagre pro nevieną kapą...

Jau visa diena baigia nykti, o mano ilgėsiu apsemto akys vis dar rymo pakaušes medžių paukšnėjų... Ak, ar taip ir bus lemta tik atminimais grožėtis, kurie dabar virsta vis gilesniais kapais, krauju spurgomis iškaišytais, sunkiais kryželiais prislėgtais...

Mano širdis — prieštarauja amžinai tamsai. Mes turime prikelti gyvenimo aušrą; juk virš visų tironų — kabo Aukščiausios Tiesos Taurė, kuri prineš prie lietuvių lūpų džiaugsmą, nes mūsų tautos kančios jau tikrai nuodėmes nuplovė...

Nepyks gal Aukštaitė, kad aš jos privatų laiškučių į spaudos skiltis nuvilkau. Ak poetai — visos tautos nuosavybė — ir mes norime kiekvieną jų žodį ateinančioms kartoms išsaugoti.

Atsilankymas pas poetę

Jau aukščiau suminėtieji žodžiai atskleidė man Aukštaitės sugebėjimą valdyti plunksną. Teko grožėtis ir kitais jos kūriniams. Už tat patekęs į Kanadą būtinai pasiryžau aplankyti jos namus. Montrealy, ant kalvos, antrame namų aukšte ir gyvena rašytoja su savąja šeima. Iš čia plačiai matosi miesto gatvės ir namai, kurie nakčia sužiūri tūkstančiais elektrinių akių, o dangus nakčia taip gausus spindinčiomis žvaigždėmis.

Svečių kambaryje mano akys sustojo prie stovylėlės — beždionė, sėdinti ant knygos, žiūrinti į kaukuolę, — čia stovėjo pianas su lietuviškomis gaidomis, čia buvo Dariaus-Girėno biustai, iš sienoje kabančio didelio paveikslu maloniai žiūrėjo Dieviškojo Mokytojo širdis. Valandėlę lūkuriuodamas pėmiau į rankas albumą. Čia matėsi Kauno pilies griuvė-

— Truputį pailsėsiu, baigsiu paruošti nepabaigtus dalykus.

Paaiškėja, kad Aukštaitė turi parašiusi kalėdinių novelių apie 200-300 puslapių, yra parašiusi novelių ir kitomis temomis, apie 50 ilgesnių ir trumpesnių apysakų, pradėtas ilgesnis kūrinys — "Audingais Vieškeliais", poros tomų, laukia galutinai sutvarkoma ir baigiama paruošti "Išėivė".

— Nesmagu pradėta darbą palikt neužbaigus, — prataria poetė.

O jos tų darbų nemažai: yra koks 150 eilėraščių, kelių kūrinių.

— Kada pradėjote rašyti, kas pastūmėjo griebtis plunksnos?

— Daugiausia rašiau čia, Kanadoje, šiek tiek ir Lietuvoje. Kas paskatino rašyti? — Visokio vargo ir ilgesnių turi žmogus. Išvykdamas iš Lietuvos palikau sūnų trylikos metų. Buvo gimnazijoje, nenorėjome iš mokyklos išimti. Gimnaziją baigęs įstojo į karo mokyklą. Kur dabar jis, ką beveikia? Jau kuris laikas, kaip neturiu žinių.

Lietuvos miškai ugdė jautrią sielą

Gana sunku buvo iš jos ištraukti žodį apie jos pačios praeitį, bet vis dėl to iš jos artimųjų, iš kitų, surinkau pluoštą žinių.

— Skurdžioj Stanaičių kaimo lūšnelėj, — šitaip galėtų prasidėti jos biografija, — 1896 m. liepos 18 d., Kauno apskr., Garliavos parapijoje, sučirškė naujas sutvėrimėlis. Džiaugsmu ašarota motina Katarina Baltrušytė-Ratkevičienė, glaudė jau aštuntą ir paskutinį kūdikį

(Nukeita į 7 pusl.)

MARINĖS MOTERYS "KRISTAUS KAREIVĖS"

In the Catholic Chapel at Camp Lejeune, N. C., the Most Rev. Eugene McGuinness, Bishop of Raleigh, administers the Sacrament of Confirmation to members of the U. S. Marine Corps Women's Reserve. More than 90 service men and women were among those confirmed. Official U. S. Marine Corps photo. (N.C.W.C.)

Raleigh vyskupas E. McGuinness teikia Sutvirtinimo Sakramentą moterims marinėms (U. S. Marine Corps Women Reserve). Tuo pačiu kartu Sutvirtinimo Sakramentas suteiktas daugiau kaip 90 kariškių moterų ir vyrų.

Simple to make, delightful to wear is this one-piece dress with cap sleeves. Sizes 12 to 20. Size 16 takes 2 1/4 yds. of 39" material. Simplicity Pattern 4710, 15c.

Norinčios pasisūti šią gražią suknelę, patarną gausite šio adresu: Simplicity Pattern Co., Inc., 200 Madison Ave., New York, N. Y.

CHICAGOJE IR APYLINKESE

Vakarienė ir Open House

Marquette Park. — Jau dešimts metų, kaip čia gyvuoja Mokyklos Motinų draugija. Tikslas — padėti sesutėms įsteigti pagerinimus mokykloje.

Bėgyje tų metų draugija daug nuveikė. Ypatingai pažymėtinas darbas — įsteigimas vaikų darželio (kindergarten). Šią vasarą vaikų darželis buvo naujai įrengtas: įdėta "cork tile" grindys, kurios ne tik spalva vaikams įdomios, bet bus ir šiltesnės. Ant sienų "oil paints" viena mokytojų nupiešė populiarius "nursery" charakterius. Žodžiu, atmosfera šiame kambaryje maloni, jauki. Vaikučiams tai tikra "fairlyland". Visi pagražinimai kainavo virš \$200.

Minint dešimtmetį gyvavimo, draugija šį sekmadienį

Pas Kanados poetę — M. Gustaitę

(Atkelta iš 6 pusl.)

— dabartinę Mariją Aukštaitę, kurią pakrikštijo Marija-Katriute. Tėvas — Balamiejius Ratkevičius — nuo prosenių paeinaš iš bajorų, bet daug vargš, daug mėtųs, geležiniai užgrūdinimas, visame teisingas ir tiesus, žegnojo artojaus pūslėta ranka žilvyčių lopsį. Tylius ir susikauptęs apžvelgė lūšną... o ir toji buvo svetima...

Marijos motina buvo stambi ūkininkų duktė, bet tėvui mirus — žmonių klastos našlaitė išgūdo ieškoti duonos. Ji augo ir brendo patekus inteligentiškon dvarponio šeimon. Buvo skaiskakasė, jai piršliavosi senas generolas pravoslavas, už kurio dvarininkai našlaitę brukte brukto.

Dievą mylėdama ir bijodama keisti savo tikybą, mergaitė pabūgo ir nuo šios ponų šeimos pasitraukė. Ji

SUOMIAI PADIDINS MOKESČIUS AMERIKAI

WASHINGTON, spalio 14 —Suomija šiandien apsiėmė padidinti savo skolos mokesčius Amerikai daugiau negu \$42,000 j metus per 20 metų, kad išlyginti dviejų metų užsilikimą dėl rusų-suomių karo. Suomija, vienintelė valstybė, kuri atmeta savo karo skolą Amerikai, yra kalta šiam kraštui apie \$9,000,000.

Asthma Mucus Loosened First Day

For Thousands of Sufferers Choking, gasping, wheezing spasms of Bronchial Asthma ruin sleep and energy. Ingredients in the prescription Mendeo quickly circulate through the blood and immediately help loosen the thick strangling mucus the first day, thus aiding nature in palliating the terrible recurring choking spasms, and in promoting freer breathing and restful sleep. Mendeo is not a smoke, dope, or injection. Just pleasant, tasteless palatable tablets that have helped thousands of sufferers. Printed guarantee with each package — money back unless completely satisfactory. Ask your druggist for Mendeo today. Only 60c.

Remkite visus tuos žmones, kurie skelbiasi "Drauge".

Vieša padėka

Oak Forest, Ill. — Gerb. dienraščio "Draugo" redakcija!

Mes, šios prieglaudos lietuviai, inamiai, prašom patalpinti šią mūsų padėką.

Spalio 10 d. turėjom labai gražų parengimą iš malonės Raudonojo Kryžiaus Chicago Lietuvių Moterų vieneto, vadovybė Sofijos Bartkus. Jos mus aplankė ir gausiai apdovanojo. Kiekvienas gavo po dolerį pinigais, davė skanių valgių, vaisių, tabako, cigarečių ir kitokių dovanų. Buvo ir programa: dainavo A. Steponavičienės mergaičių choras, Šakar-Makar choras, o vyras akordionu labai gražiai mus linkmino per dvi valandas.

Taigi turiam nuosirdų ačiū S. Bartkus už sumanytą, vieneto narėms už pasidarbavimą, aukot o j a m s šiai labdarystei, svečiams (jų buvo kokie trys šimtai) ir visiems, kas tik kuo prisidėjo prie šio labdarinio darbo.

Jonas Rusteika, Inst. Ward 52.

PRANEŠIMAS

Marquette Park. — Tėvų Marijonų Bendradarbių 5 skyrius laikys mėnesinį susirinkimą, sekmadienį, spalio 17 d., 2 val. popiet, parapijos svetainėje. Visi bendradarbiai kviečiami ateiti susirinkiman. Valdyba

Budriko Moderniška Krautuvė

Pilnas didelis pasirinkimas namams rakandų, gerų Perlor Setų, Pečių, Karpetu, Radijų ir didelė Jewelry Krautuvė sykiu su Rakandų Krautuve po vienu stogu. Taipgi Rekordai, Gaidos.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted St.
Tel. Calumet 7237-4591

Radio Programai leidžiami Budriko Krautuvės per 14 metų: WCFL 1000 k. Sekmadienio vakare 9:30 valanda. WHFC 1450 k. Ketvirtadienio vakare 7 valanda.

GARY, INDIANA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA PRUZIN FUNERAL HOME
Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja.
PHONE 9000 1117 ROOSEVELT STREET

DABAR Yra Geriausias Laikas Pirkti Pirmos Rūšies Namų Materijolą Už Dar Žemomis Kainomis!
Atvykite į mūsų jarda ir apžiūrėkite staklą ir aukštą rūšį LENTŲ — MILLWORE — STOGŲ IR NAMŲ MATERIJOLĄ — dėl garažų, porčių, viščių, sklepių ir fletų. PASITARKITE SU MŪSŲ EKSPERTAIS kasitink pertalsymo namų.
APROKAVIMAS IR PRISTATYMAS TEIKIAMAS DYKAI!
STANLEY LITWINAS, General Manager.
CARR - MOODY LUMBER CO.
PATARNAUJA LIETUVIAI SALESMANAI
3039 SO. HALSTED ST. TEL. VICTORY 1272
VALANDOS: Sekmadienis nuo 8 val. ryto iki 12 val. pietų. Kitomis dienomis — nuo 7 valandos ryto iki 5:30 valandos popiet.

Užuojauta

Brighton Park. — Prasilinkus vasarai ir užsibaigus vasarinėms pramogoms dar bar ARD 6 skyr. pradėjo ruoštis prie "bunco party", kuri įvyks lapkr. 14 d., Rimkų namuose. Rimkai vis užleidžia savo namus rėmėjų pramogoms. Šįmet mirtis atėmė iš jų tarpo mylimą vyrą ir tėvą.

Rėmėjos reiškia giliausios užuojautos Rimkieni ir šeimynai.

Bulgarija yra maždaug tokio didumo, kaip Amerikos Virginia valstybė.

A A A
KONSTANTAS BUDVETIS
Gyveno 4305 So. Wood St.
Mirė Spalio 12 d. 1943 m. 5:30 val. vak. sulaukęs pusės amžiaus.
Gimė Lietuvoje. Kilo iš Tauragės apskr. Švėkšnos par. Budvičių kaimo. Amerikoje išgyveno 30 metų.
Paliko dideliamė nulūdimė broli Albertą; seserį Ursulę Švegerį Adolph Gerlaucius ir jų šeimą, ir daug kitų giminių draugų ir pažįstamų.
Lietuvoje paliko seserį ir 3 brolius.
Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4605 So. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks seštadienį, Spalio 16 d. 1943 m. iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atidėtas į Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nulūde: Brolis, Sesuo, Švegeris ir Giminės.
Laidot. direktorius: John F. Eudeikis. Telefonas Yards 1741.

Sirdis, kuri greitai gėrisi gėlėmis, greičiau būna sužeidžiama erškėčių.

WOLK STUDIO
1945 West 25th Street
The Best Wedding Photographs for over 30 years
AIR CONDITIONED STUDIO
MOST MODERN COMPLETE ADVANCED PHOTOGRAPHY LOWEST POSSIBLE PRICES PHONE LAFAYETTE 2843

PIRKITE PAS TUOS BIZNIERIUS, KURIE SKELBIASI "DRAUGE".

A A A
ONA JASKIENE (po tėvais Klumbaitė)
Mirė Spalio 13 d. 1943 m. 11 val. ryte, sulaukus pusės amžiaus.
Gimė Lietuvoje. Kilo iš Tauragės apskr. Švėkšnos parapijos, Inkakų kaimo.
Amerikoje išgyveno 40 metų.
Paliko dideliamė nulūdimė vyrą Jokūbą; 3 dukteris Oną, Ildendorf žentą Edward, Stefaniją Christoph žentą Herbert W. ir Marijoną; sūnų Corp. Theodore (U.S. Army); 4 anūkus; broli Pranciškų Klumbj brolienę Petronėlę ir jų šeimą, ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų. Lietuvoje paliko 2 seseris ir broli.
Velionė priklausė prie Dariaus Girėno Kareivių Motinų Klubo.
Kūnas pašarvotas namuose, 2429 West. 45th St. Tel. Lafayette 6428.
Laidotuvės įvyks pirmadienį Spalio 18 d. 1943 m. 18 namų 8:30 val. ryto bus atidėta į Nekalto Prasiid. Šv. Panarijos parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nulūde: Vyras, Dukterys, Sūnus, Žentai, Anukai, Brolis, Brolienė ir Giminės.
Laidot. direktorius: John F. Eudeikis. Telef. Yards 1741.

KREPKITĖS PRIE MUS TIESIOG IR SUTAUPYKIT AGENTŲ KOMISA.
SUVIRS 200 PAMINKLŲ RANDASI PAS MŪSŲ JUSŲ PASIRINKIMUL.
Geriausio Materiole ir Darbo.
Mūsų MENO SEDEVRAI pridavė daugelį mūsų Lietuviams klientams pilną patenkinimą.
Didysis Ofisas ir Dirbtuvė:
VENETIAN MONUMENT CO.
Mūsų pastatytas TĖVAMS MARJONAMS
DIDYSIS Ofisas ir Dirbtuvė: 527 N. WESTERN AVE. (Netoli Grand Ave.) PHONE: SEELEY 6108

PASKUTINIS PAGERBIMAS
JOHN F. EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorius
AMBULANCE Dieną ir Naktį
4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YARDS 1741-1742
4332-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. LAFayette 0727
RADIO PROGRAMAS — 8:00 val. Pirmad ir Ketvirtad. vak. 18 stoties WGES (1390), su Povilu Saltimiera.

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į -
ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS JOSŲ PATOGUMUI:
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICERO 2109
6812 So. Western Ave., Chicago
Telefonas Grovehill 0142
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

PACHANKIS PAMINKLAI
PETER TROOST MONUMENT COMPANY (Įsteigta 1889 m.)
Meniški, Vertingi
PAMINKLAI
MAUZOLEJAI
ZENKLAI
Pasitikėjimo
Mumis
Rekordas
Ši Firma Virš 50 Metų
Tos Pačios Šeimos
Rankose!
PERSONALIZED MEMORIALS AT NO ADDITIONAL COST! PARTICULAR PEOPLE PREFER PACHANKIS PRODUCTIONS DISTRIBUTORS OF THE FAMOUS MONTELO GRANITE Most Beautiful—Most Enduring—Strongest—Best in the World. BUY U. S. WAR BONDS WITH THE SAVINGS
KREPKITĖS PRIE —
JOHN W. PACHANKIS
— THE LITHUANIAN MONUMENT MAN —
Member of the Lithuanian Chamber of Commerce
MODERNI Išvaidinė PARODA: REZIDENCIJA:
4535 W. Washington Blvd. 5919 South Troy Street
Tel. ESTebrook 3645 Tel. REPUBLIC 4298
VALANDOS: Kasdien 9-9 v. vak.; Seštad. ir Sekm. 9-5 val.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos.
AMBULANCE Patarnavimas Dieną ir Naktį
Mes Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YARDS 4908
J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Phone LAF. 3572
P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET
Telephone YARDS 1419
I. J. ZOLP
1646 WEST 46th ST. Phone YARDS 0781
MAŽEIKA EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVE. Phone YARDS 1138-39
LACHAWICZ IR SUNAI
2314 WEST 23rd PLACE Phones: CANAL 2515
10756 S. MICHIGAN AVE. COMMODORE 5765
PULLMAN 1270
L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Phone PULLMAN 9661

Lietuviai kariai kovoje už U. S. laisvę ir pavergtųjų išlaisvinimą

CHICAGOS LIETUVIS LAKŪNAS

Sgt. Pilot Petras Krasnauskas

Chicago lietuviai Kanados armijoje. Petras Krasnauskas gimęs 1923 m. gegužės 14 d. Mokėsi Šv. Jurgio parapijos mokykloje ir aukštesnę mokyklą taipgi lankė bažnytinę. Jau eidamas į mokyklą stengdavosi užsi-

dirbti pinigų ir mokėsi skraidyti. Sulaukęs 18 metų išvyko į Kanadą, kur stėjo savanoriu į aviacijos mokyklą. Baigęs pilotų mokslą buvo nusiųstas į Angliją, kur toliau tobulinosi aviacijoje ir pasiruošė valdyti keturių motorų bombanešį.

Buvo numatoma, kad nuo rugsėjo mėnesio jau dalyvaus oro atakose. Rugpjūčio mėnesyje jis pratinosi prie naktinio skraidymo, nakčia skraidydamas, dieną ilsėdavosi. Ore jis jau yra skraidęs apie tris ir pusę šimto valandų.

Jo motina Anelė Krasnauskienė gyvena 3229 So. Lituanica ave., Chicago, Ill. Prie jos dar yra ir Petro brolis Albertas bei sesuo Adelė. Vyriausias brolis — Jonas — taipgi kariuomenėje.

Svarbu žinoti šeiminkams

Sekmadienį (spalį 17 d.) pirmoji galiojanti data dėl rudųjų stampų F, trečioje racionavimo knygelėje.

Spalį 20 d. baigiasi data dėl U, V ir W mėlynųjų stampų.

Spalį 30 d. baigiasi data dėl C, D, E ir F rudųjų stampų.

Spalį 31 d. — paskutinė diena naudoti stampas No. 15 ir 16, kiekviena gera 5 svarams cukrui gauti kenavimui; paskutinė diena naudoti stamp 14, gera 5 svarams cukrui gauti; paskuti-

nė diena trečiam periodiskam keleivinių automobilių padangų apžiūrėjimui, kurių savininkai turi "B" kortelę.

Lapkričio 1 d. — pirmoji galiojanti data dėl airplane stamp No. 1, trečioje racionavimo knygelėje. Gera vieni porai batų.

Lapkričio 20 d. baigiasi data dėl X, Y ir Z mėlynųjų stampų.

Lapkričio 21 d. — paskutinė diena naudoti gazolino stampas No. 8, "A" knygelėje.

Esama ir tokių tėvų...

Detroit, Mich. — Vienas tėvas buvo nubaustas teisme už tai, kad jis atsisakė siųsti savo dukterį, 15 metų amžiaus, į mokyklą ir vertė eiti ją dirbti darba dirbtuvėje.

Teisėjas pareiškė, jog tėvai buvo gavę netikrą dukters gimimo pažymėjimą, kad gauti jai darba dirbtuvėje. Gimimo pažymėjime mergaitė buvo duota 18 metų amžiaus, o ji teturi tik 15 metų.

Springfield, Ill. — Vienas tėvas, sverias 200 svarų, jis yra penkių vaikų tėvas, buvo areštuotas, kai jo žmona nusiskundė, jog jis sudavė ir sužeidė savo 22 mėnesių amžiaus sunų. Tas tėvas buvo pereiną trečiądienį sulaikytas kalėjime po to, kai policijos magistratas William

Grįžo darban

St. Louis. — Daugiau kaip 1,500 trokų vairuotojų (drivers) pereiną trečiądienį baigė streiką ir savanoriai grįžo į darbą.

Couway davė jam pasirinkti: arba sumokėti \$200 bausmės ar sėdėti 400 dienų kalėjime. Minimas tėvas turi 30 metų amžiaus, jis yra įmonės darbininkas, jis prisipažino, jog savo sūnui sudavęs į veidą su kumštimi, nes "jis įkyrėjo man".

Ugnis popierį pavertė dūmais

Pittsburgh. — Pereiną trečiądienį ugnis pavertė į liepsnas penkis tūkstančius tonų popierio. Popieris buvo sukrautas F. J. Kress Box Co. sandėlyje. Ugnis nuostolių sukėlė \$450,000.

Surastas kūdikis

Carbondale, Ill. — Buvo dingęs dvidešimt dviejų mėnesių vaikas ir jis buvo dingęs 27 valandas, buvo rastas už pusantrous mailės nuo namų. Dingusio kūdikio ieškojo daugiau kaip 2,000 Armijos oro kadetų. Kūdikis buvo rastas po 24 valandų ieškojimo, jis buvo rastas pereiną trečiądienį po pietų.

IR KAPELIONAMS REIKIA BŪT PARASUTISTAIS

Be savo pareigų, Amerikos kariuomenės kapelionai — katalikų kunigai — turi taip pat būti kaip ir kareiviai parašutistai. Šiame atvaizde matome vieną kapelioną (kun. J. J. Powers iš Oneonta, N. J.) besisegantį parašutą netoli laukiančio jo lėktuvo, iš kurio jis turės nusileisti fronte. Vaizdas iš New Guinea. (NCWC)

Pasizymėję lakūnai chicagiečiai

Devyniolika oficerių ir kareivių iš Chicago area, nariai 8-tos bombierių komandos, U. S. armijos 8-tos oro jėgos lakūnai, kurie randasi Anglijoje, buvo apdovantoti oro medaliais arba Oak Leaf Cluster to the Air Medal. Apie tai pranešė pereiną trečiądienį karo departamentas.

Pasizymėjimai buvo suteikti vyrams, kurie sunaikino priešoro jėgą. Pasizymėjusių skaičiuje yra Staff Sergeant Peter J. Zibas, 2222 W. 23rd pl. Jam yra duotas oro medalis už pasizymėjimą.

Maywood lakūnas pateko nacių nelaisvėn

Pereiną trečiądienį Mr. ir Mrs. T. C. Peifer, 126 S. 15th ave., Maywood, buvo painformuoti, jog jų sūnus leitenantas Thomas Don Peifer, 25 metų, pateko į vokiečių nelaisvę, jis buvo Flying Fortress bombardierius.

Chicagietis žuvo Afrikoje

Lt. Walter Koness, 24 metų, armijos dive bomberio pilotas, žuvo Š. Afrikoje. Lt. Koness buvo baigęs Mount Carmel high school ir lankė De Paul universitetą.

Smarkus lakūnas

Pereiną trečiądienį gauta žinia, jog 2nd Lt. Robert W. Muir, iš Clarendon Hills, Ill., numušė ketvirtą nacių karo lėktuvą.

Įkrito šaligatvis

Du kareiviai skubėjo į Dearborn st. geležinkelio stotį ir pereiną trečiądienį buvo lengvai sužeisti, kai šaligatvis, 611 S. Dearborn str., įkrito ir pasidarė aštuonių pėdų gilumo duobė.

Kava

Ketvirtoji racionavimo knygelė turi kavos stampas, todėl kai kas mano, jog kava vėl bus racionuojama.

Pirkite U. S. Kare Bonus SKELBKITES "DRAUGE"

× Petras Žibas, 2222 W. 23rd Place, karo fronte už pasižymėjimus apdovanotas oro medaliu (ordinu). Prieš išvykdamas kariuomenėn priklausė Aušros Vartų parapijos chorui. Jo sesuo Monika prieš ištekdama už adv. J. Peters buvo žymi veikėja jaunimo tarpe; dabar gyvena San Diego, Calif., kur vyras turi valdišką darbą. Motina gyvena Chicagoj.

Montgomery Ave., prašo pataisyti klaidą. Padėkoje jis pažymėjęs kun. Stankų (Stankėvičių, Nekalto Prasiidėjimo Panelės Šv. parapijos vikarą, kurs lankęs jo sergančią dukrelę), o "Drauge" atspausdinta — kun. Statkus. Redakcija atsiprašo už šią zecerišką klaidą.

× Vikt. Balanda, Federacijos Chicago apskr. pirm. ir žinomas Bridgeport veikėjas, įsirašė į Liet. Vyčių organizaciją. V. Balanda seniau buvo labai aktyvus Chicago vyčių tarpe. Malonu, kai organizacijon grįžta buvę jos žymūs veikėjai.

× Ona Valūnienė, 1650 N. Paulina St., žinoma No.

Side lietuvių darbuotoja džiaugiasi, kad sūnus Vincas parvyko iš kariuomenės atostogų. Toks pats džiaugsmas yra ir Paukščių namuose, 1624 N. Wood St., nes ir jų sūnus Benis parvyko kelioms dienoms atostogų.

× Moterų Sąg. 21 kuopa, Town of Lake, turi suorganizavus chorą, kurio vedėja yra žinoma pianistė O. Metriks (Skiriūtė). Choras turi ne menką dainų reper-tuarą ir net vaidinimėlį "Lietuviškos vestuvės". Kiek girdėt, šis choras dalyvaus trijų apskričių ruošiamam lapkričio 21 d. vakare Kražių skerdynėms paminėti. Vakaras bus Šv. Jurgio parapijos salėj, Bridgeporte.

"KADA GALĖSIU GAUTI KIEKNORS SCHENLEY?"

Royal Reserve

ATSAKYMAS: *Ne kas diena, bet tankiau negu jus manote!*

Dar randasi užtenkamai naudoti --su saiku!

PIRM KARO rezervai—neatstatomi, brangūs—sudarą kiekį SCHENLEY Royal Reserve, kurį jūs dabar perkate. Niekas kito kaip tai alkoholis karui—milijonai galionų—išėina iš SCHENLEY degtinės išdirbysčių.

Šis rezervų kiekis yra išdalinamas—kad visi gautų—ir kad užtektų karo bėgyje. Delto jūs ne visuomet galėsite gauti SCHENLEY visur ar kas dieną.

Bet—apsimoka prašyti jo visuomet. Nes SCHENLEY dar randasi užtenkamai naudoti su saiku.

MARIOS ALKOHOLIO—KARUI!

24 val. | dieną—septynias dienas | savaitę—visos SCHENLEY DEGTINĖS IŠDIRBYSTĖS gamina alkoholi karo reikalam. Tai delto degtinė negaminama. Delto pirm karo rezervai turi būt padalinami—kad jums užtektų karo laikotarpį.

O. P. A. APRIKOTA KAINA

\$ 3 4 2
4/5 QUART

(Neįskaitant Illinois Retailer's Occupation Taksus)
CHICAGOS METROPOLYJE
Ceiling kaina gali būti skirtinga kitur.

ATREMKIT ATAKĄ—
PIRKIT DAUGIAU
KARO BONŲ!

BLENDED DEGTINĖ 86 proof. Straight degtinės šio produkto yra 6 ar daugiau metų senumo; 40% straight degtinė, 60% grūdų neutralio spirito. 23% straight degtinė, 6 metų senumo. 17% straight degtinė, 7 metų senumo. Schenley Distillers Corporation, New York City.